LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBĖSE ATLIKTO VALSTYBĖS BIUDŽETO IR KITŲ VALSTYBĖS IŠTEKLIŲ FONDŲ LĖŠŲ IR VALSTYBĖS TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2013 m. liepos 10 d. Nr. FA-P-30-1-71
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2012-06-27 pavedimą Nr. P-30-1

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė.
Grupės vadovė – 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja Rita Švedienė
Auditas pradėtas 2012-06-27
Auditas baigtas 2013-07-10

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga 3

Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos 6

1. **Dėl savivaldybių 2012 metais panaudotų lėšų** 6
2. **Dėl valstybės biudžeto ir kitų valstybės išteklių fondų lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumo** 7
   - 2.1. Mokinio krepšeliui finansuoti 7
   - 2.2. Socialinei paramai finansuoti 8
   - 2.3. Kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms ir savivaldybių vykdomoms programoms finansuoti 13
   - 2.4. Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti 13
3. **Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo** 16
   - 3.1. Patikėjimo teise valdomi energetikos objektai (elektros linijos) 16
   - 3.2. Patikėjimo teise valdomi hidrotechnikos kompleksai 18
4. **Pastebėjimai dėl valstybinės žemės, valdomos pagal panaudos sutartis, naudojimo** 20
5. **Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų priimti sprendimai ir audito rezultatai, perduoti kitoms valstybinėms institucijoms** 21
6. **Rekomendacijos** 22

Priedai 24

ĮŽANGA

Valstybinio audito tikslas, laikotarpis ir subjektai

Atlikdami auditą vertinome, ar savivaldybėse visais reikšmingais atžvilgiais valstybės biudžeto ir kitų valstybės išteklių fondų lėšos ir valstybės turtas buvo naudojami, valdomi, ir disponuojama jais taip, kaip nustato tai reglamentuojantys teisės aktai.

Audituojami subjektai – Lietuvos Respublikos savivaldybės (60).

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Audito apimtis ir metodai

Remiantis savivaldybių duomenimis, savivaldybės 2012 metais padarė iš viso 9 736 778 tūkst. Lt kasinių išlaidų, iš jų 5 948 889,1 tūkst. Lt (arba 61,1 proc.) sudarė valstybės, Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) ir Privatizavimo fondo lėšos. Savivaldybės 2012 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė 1 663 684,6 tūkst. Lt vertės (likutine verte) valstybės turto ir panaudos pagrindais – 7 387 vnt. valstybinės žemės sklypų[1].

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijos (INTOSAI) 4100-ąjį standartą.

Atlikdami auditą surinkome pakankamus ir tinkamus įrodymus, kuriais pagrindėme valstybės biudžeto lėšų ir savivaldybių valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus.

Audito planavimo etape įvertinę reikšmingo iškraipymo riziką, kontrolės aplinką ir kontrolės priemones, pagrindines audito procedūras atlikome didžiausios rizikos srityse:

- mokinio krepšeliui finansuoti (lėšos skiriamos iš Švietimo ir mokslo ministerijos asignavimų) – iš viso keturiasdešimtyje savivaldybių[2]; pasinaudota savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų audito rezultatais, kurie nurodyti savivaldybių valstybinio audito ataskaitose (žr. 1 priedą)[3];
- socialinei paramai finansuoti (lėšos skirtos iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir pavaldžios ministerijai įstaigos – Neįgaliųjų reikalų departamento asignavimų) – dvidešimt aštuoniose savivaldybėse, iš jų penkiose savivaldybėse, kurios, įgyvendindamos bandomąjį projektą, 2012–2014 metų laikotarpiu atlieka savarankiškąją savivaldybių funkciją[4];

[1] Patikėjimo teise valdomas ir pagal panaudą gautas valstybės turtas detaliai nurodytos savivaldybių valstybinio audito ataskaitose. Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

[2] Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno, miestų, Ignalinos, Šalčininkų, Švenčionių, Trakų, Vilniaus, Zarasų, Kretingos, Šilutės, Tauragės, Jurbarko, Raseinių, Anykščių, Varėnos, Šiaulių, Panevėžio, Rokiškio rajonų ir Birštono, Alytaus miesto, Širvintų, Klaipėdos, Mažeikių, Plungės, Skuodo, Telšių, Jonavos, Kauno, Kėdainių, Lazdijų, Prienų, Vilkaviškio, Ukmergės, Akmenės, Pakruojo, Radviliškio ir Pasvalio rajonų, Rietavo ir Elektrėnų.

[3] Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1.

[4] Vilniaus, Klaipėdos, Kauno, Panevėžio ir Palangos miestų, Molėtų, Švenčionių, Utenos, Vilniaus, Zarasų, Kretingos, Šilutės, Tauragės, Telšių, Jurbarko, Kaišiadorių, Lazdijų, Šiaulių, Joniškio, Pasvalio, Rokiškio rajonų, Birštono ir Druskininkų savivaldybėse. Akmenės, Panevėžio, Radviliškio, Raseinių ir Šilalės rajonų savivaldybėse, įgyvendinančiose bandomąjį projektą.

- kitų valstybės biudžeto lėšų, skirtų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti[5] ir kitoms savivaldybių programoms finansuoti (lėšos skirtos iš Aplinkos, Kultūros, Sveikatos apsaugos, Žemės ūkio, Krašto apsaugos, Vidaus reikalų, Teisingumo ir kitų ministerijų bei valstybės institucijų asignavimų);
- valstybės investicijų programoje numatytiems ir kitiems vykdomiems projektams finansuoti – dvidešimt penkiose savivaldybėse[6] (keturiasdešimt projektų, kuriems įgyvendinti lėšos skirtos iš Švietimo ir mokslo, Kultūros, Sveikatos apsaugos, Žemės ūkio ministerijų ir Kūno kultūros ir sporto departamento asignavimų);
- patikėjimo teise valdomo (elektros objektų, hidrotechnikos įrenginių ir kito turto) ir gauto pagal panaudą (valstybinės žemės sklypų) valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo – penkiasdešimt penkiose savivaldybėse[7].

Audito įrodymams gauti buvo atliktos skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitos audito procedūros. Siekdami įsitikinti, ar valstybės turtas naudojamas ir juo disponuojama teisėtai, kartu su savivaldybių administracijų atsakingais darbuotojais atlikome šio turto apžiūras jo buvimo vietose.

Valstybinio audito metu savivaldybėse, kurių auditas buvo atliktas, nustatyti teisės aktų pažeidimai, naudojant valstybės biudžeto lėšas ir turtą, detaliai nurodyti savivaldybių valstybinio audito ataskaitose[8] (žr. 1 priedą), o šioje ataskaitoje pateikiame apibendrintus savivaldybių auditų rezultatus.

Atsakomybė

Savivaldybės tarybos yra atsakingos už valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų paskirstymą pagal Lietuvos Respublikos Seimo, valstybės institucijų/įstaigų nustatytas sumas ir už savivaldybių patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir valstybės lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Savivaldybių merai vadovauja savivaldybių taryboms ir yra savivaldybių vadovai.

Savivaldybių administracijų direktoriai atsakingi už savivaldybių biudžetų asignavimų ir kitų piniginių išteklių administravimą, savivaldybių biudžetų vykdymo organizavimą, savivaldybių ūkinę ir finansinę veiklą, savivaldybių turto administravimą ir įstatymų nustatyta tvarka atsako už valstybės institucijų/įstaigų savivaldybių administracijoms skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą.

[5] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 7 straipsnis.
[6] Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno, miestų, Molėtų, Trakų, Vilniaus, Zarasų, Kretingos, Plungės, Šilutės, Jurbarko, Raseinių, Anykščių, Varėnos, Lazdijų, Ukmergės, Šiaulių, Joniškio, Radviliškio, Kelmės, Panevėžio, Rokiškio, ir Kupiškio rajonų, Rietavo, Birštono.
[7] Vilniaus, Klaipėdos, Kauno, Alytaus, Šiaulių ir Palangos miestų, Ignalinos, Molėtų, Šalčininkų, Švenčionių, Trakų, Utenos, Vilniaus, Zarasų, Klaipėdos, Kretingos, Mažeikių, Plungės, Skuodo, Šilalės, Šilutės, Tauragės, Telšių, Jurbarko, Raseinių, Anykščių, Varėnos, Alytaus, Jonavos, Kauno, Kėdainių, Kaišiadorių, Lazdijų, Prienų, Šakių, Vilkaviškio, Ukmergės, Šiaulių, Joniškio, Akmenės, Pakruojo, Radviliškio, Kelmės, Panevėžio, Pasvalio, Biržų, Rokiškio ir Kupiškio rajonų, Rietavo, Birštono, Elektrėnų, Druskininkų, Marijampolės, Kalvarijos ir Kazlų Rūdos.
[8] Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1.

Savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai yra atsakingi už savivaldybių biudžeto lėšų ir jiems perduoto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pateikti savivaldybėse nustatytus dalykus dėl valstybės ir kitų išteklių fondų lėšų naudojimo ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl savivaldybių 2012 metais panaudotų lėšų

Savivaldybėms 2012 metais buvo skirta iš viso 6 003 426,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto, Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) ir Privatizavimo fondo lėšų. Savivaldybės panaudojo iš viso 5 948 889,1 tūkst. Lt gautų lėšų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Valstybės biudžeto ir kitų valstybės išteklių fondų lėšų panaudojimas savivaldybėse, tūkst. Lt

	Planas	Panaudota
Valstybės biudžeto ir Privatizavimo fondo lėšos, iš viso	**5 991 799,6**	**5 937 914,1**
dotacijos, iš jų:	3 512 982,0	3 488 919,0
- specialiosios tikslinės dotacijos	3 324 922,0	3 302 420,3
- bendrosios dotacijos kompensacijos	178 530,0	178 322,2
- dotacijos kitoms Vyriausybės programoms vykdyti*	9 530,0	8 176,5
kitos valstybės biudžeto ir Privatizavimo fondo lėšos, iš jų:	2 478 817,6	2 448 995,1
- pagal biudžeto lėšų panaudojimo sutartis iš institucijų/įstaigų	2 478 617,6	2 448 795,1
tame skaičiuje - ES finansinė parama	1 092 658,2	1 091 562,2
- Vyriausybės rezervas	200,0	200,0
PSDF	**11 627,3**	**10 975,0**
Valstybės biudžeto ir kitų valstybės išteklių fondų lėšos, iš viso	**6 003 426,9**	**5 948 889,1**

*Finansų ministerijos skiriamos lėšos, vykdant programą „Teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse“.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Savivaldybės už panaudotas valstybės biudžeto lėšas atsiskaito ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms:

- už specialiųjų tikslinių dotacijų panaudojimą pagal jų patvirtintus atsiskaitymo tvarkos aprašus[9], juose nustatyta tvarka ir terminais;
- už valstybės biudžeto lėšų, gautų pagal biudžeto lėšų panaudojimo sutartis, naudojimą atsiskaito šiose sutartyse nustatyta tvarka.

Atkreiptinas dėmesys, kad dalis savivaldybėms pagal biudžeto lėšų panaudojimo sutartis skiriamų lėšų pagal savo paskirtį atitinka specialiąsias tikslines dotacijas, skiriamas savivaldybių biudžetams: planuojamos ir naudojamos savivaldybėms perduotoms funkcijoms finansuoti. Pavyzdžiui, savivaldybės 2012 metais panaudojo iš viso 1 050 644,8 tūkst. Lt pagal minėtas sutartis iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gautų lėšų išmokoms vaikams ir šalpos išmokoms mokėti ir administruoti, kurios pagal paskirtį galėtų būti specialioji tikslinė dotacija.

[9] Lietuvos Respublikos 2012 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 4 str., 3 d.

Audito metu, vertindami valstybės biudžeto lėšų ir turto panaudojimo teisėtumą ir atskirų ūkinių operacijų atvaizdavimą buhalterinėje apskaitoje, reikšmingų teisės aktų pažeidimų ir klaidų nenustatėme, išskyrus ataskaitoje nurodytus dalykus.

2. Dėl valstybės biudžeto ir kitų valstybės išteklių fondų lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumo

2.1. Mokinio krepšeliui finansuoti

Savivaldybės 2012 metais panaudojo 2 000 316,0 tūkst. Lt iš Švietimo ir mokslo ministerijos gautų specialiosios tikslinės dotacijos lėšų mokinio krepšeliui finansuoti.

Nustatėme atvejų, kad savivaldybių administracijos ir švietimo įstaigos Švietimo ir mokslo ministerijos savivaldybėms skirtas mokinio krepšelio lėšas naudojo nesivadovaudamos teisės aktų reikalavimais (teisės aktų pažeidimai detaliau nurodyti ataskaitos 2 priede):

– Biudžeto sandaros įstatymo ir Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos reikalavimais, kad asignavimai darbo užmokesčiui turi būti panaudojami tais biudžetiniais metais, kuriems jie skirti, nes Vilniaus miesto, Vilniaus rajono ir Švenčionių rajono savivaldybių švietimo įstaigų darbuotojams darbo užmokestis už gruodžio mėn. iš mokinio krepšelio lėšų buvo mokamas sausio mėn. iš ateinančių biudžetinių metų asignavimų. Todėl 2012 metų pabaigoje minėtose savivaldybėse iš viso susidarė 12 419,9 tūkst. Lt kreditinis įsiskolinimas;

– Vilniaus miesto, Vilniaus rajono ir Šalčininkų rajono savivaldybių administracijos ir švietimo įstaigos pažeidė Biudžeto sandaros įstatyme nustatytą biudžetinę drausmę, nes metų pabaigoje negrąžino į valstybės biudžetą 2012 metais nepanaudotų 203,1 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų, bet apmokėjo ateinančių, t. y. 2013, biudžetinių metų mokymo reikmių išlaidas;

– 220,9 tūkst. Lt buvo neteisėtai pervesta į Tauragės rajono Martyno Mažvydo pagrindinės mokyklos vyriausiojo buhalterio sąskaitas banke. Įtarus galimą nusikalstamą veiką, informuota Klaipėdos apygardos Tauragės apylinkės prokuratūra, pradėtas ikiteisminis tyrimas;

– Vilniaus miesto savivaldybėje negalėjome įvertinti, ar 3 066,3 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų panaudota pagal tikslinę paskirtį, nes dvi bankrutavusios privačios švietimo įstaigos nepateikė ataskaitų ir išlaidas pateisinančių dokumentų dėl 108,5 tūkst. Lt šių lėšų panaudojimo, o vienoje švietimo įstaigoje 2 957,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio išlaidų apskaita buvo tvarkoma netinkamai, neatskiriant lėšų šaltinių – dotacijų, mokinio krepšeliui finansuoti, ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Be to, atlikdami auditą Šalčininkų ir Šilutės rajonų savivaldybėse nustatėme, kad ir ankstesniais laikotarpiais (2010 ir 2011 metais) savivaldybės mokinio krepšelio lėšas (iš viso 1

118,4 tūkst. Lt) panaudojo pažeisdamos teisės aktų reikalavimus – 953,4 tūkst. Lt ne pagal paskirtį, švietimo įstaigų 2010–2011 metų ūkio išlaidoms apmokėti (Šalčininkų rajono savivaldybė) ir iš viso 165 tūkst. Lt negrąžino į valstybės biudžetą 2011 metais nepanaudotų mokinio krepšelio lėšų, bet jomis apmokėjo ateinančių biudžetinių metų išlaidas (abiejų rajonų savivaldybės).

Lyginant su praėjusiais metais savivaldybėse matyti pažanga mažinant mokinio krepšelio lėšų kreditinį įsiskolinimą darbo užmokesčiui, nes, įgyvendinant Valstybės kontrolės 2010–2011 metų valstybinių auditų metu teiktas rekomendacijas, Trakų rajono savivaldybė panaikino šių lėšų kreditinį įsiskolinimą, o Vilniaus miesto ir Pagėgių savivaldybės jį sumažino.

Audito metu pagal valstybinių auditorių rekomendacijas savivaldybės sugrąžino į valstybės biudžetą 283,9 tūkst. Lt lėšų, kurios 2011–2012 metais buvo panaudotos ne pagal paskirtį, nesilaikant teisės aktų reikalavimų (detalesnė informacija pateikta ataskaitos 5 priede), o Šalčininkų rajono savivaldybė Valstybės kontrolės sprendimu įpareigota iki 2015 m. grąžinti 1050,3 tūkst. Lt 2010–2012 metais ne pagal paskirtį, t. y. ir ateinančių biudžetinių metų išlaidoms apmokėti, panaudotas lėšas. Dėl dalies nustatytų teisės aktų pažeidimų rekomendacijas savivaldybių administracijų ir švietimo įstaigų vadovams teikė ir jų įgyvendinimo stebėseną vykdo savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos.

Įvertinę, ar valstybės biudžeto lėšos, skirtos savivaldybėms mokinio krepšeliui finansuoti, naudojamos vadovaujantis teisės aktais, nustatėme, kad:
– naudojant mokinio krepšelio lėšas vis dar pasitaiko atvejų, kai savivaldybės neužtikrina, jog nepanaudotos biudžetiniais metais lėšos būtų grąžintos į valstybės biudžetą;
– lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį;
– darbo užmokestis iš mokinio krepšelio lėšų už gruodžio mėn. nebūtų mokamas iš ateinančių metų asignavimų.
Lyginant su ankstesnių metų auditų rezultatais savivaldybėse matyti pažanga naudojant mokinio krepšelio lėšas – mažinamas kreditinis įsiskolinimas.

2.2. Socialinei paramai finansuoti

Savivaldybės 2012 metais panaudojo 2 082 553,1 tūkst. Lt iš Socialinės apsaugos ministerijos gautų valstybės biudžeto lėšų (išskyrus lėšas socialinio būsto plėtrai).

Atlikdami auditą vertinome valstybės biudžeto lėšų panaudojimą piniginei socialinei paramai finansuoti savivaldybėse, kurios nuo 2012 m. sausio 1 d. šią paramą teikia pagal naujos redakcijos Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą, įgyvendindamos du modelius: kaip valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją ir kaip savarankiškąją

savivaldybių funkciją. Šią funkciją, įgyvendindamos bandomąjį projektą, 2012–2014 metų laikotarpiu atlieka Akmenės, Panevėžio, Radviliškio, Raseinių ir Šilalės rajonų savivaldybės.

Įstatymu buvo įteisinta galimybė savivaldybėms kartu su vietos bendruomenėmis dalyvauti socialinės paramos teikime, taip pat buvo įtvirtintos griežtesnės piniginės socialinės paramos skyrimo nuostatos ir priemonės asmenims, nevykdantiems įstatyme nustatytų pareigų. Šias priemones gali taikyti visos piniginę socialinę paramą teikiančios savivaldybės. Tačiau bandomąjį projektą vykdančios savivaldybės turi teisę nepanaudotas piniginės socialinės paramos lėšas naudoti savo nuožiūra, negrąžinant į valstybės biudžetą.

Audito metu palyginome savivaldybių, kurios socialinę paramą teikia atlikdamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, priimtus sprendimus ir priemones dėl piniginės socialinės paramos teikimo, su savivaldybių priimtomis priemonėmis, kurios įgyvendina valstybines (valstybės perduotą savivaldybėms) funkcijas.

Nustatėme, kad penkios savivaldybės, nuo 2012 metų atliekančios savarankiškąją savivaldybių funkciją, priimdamos sprendimus dėl piniginės socialinės paramos teikimo, ėmėsi priemonių išnaudoti visas teisės aktuose įtvirtintas galimybes, leidžiančias užtikrinti, kad ši parama būtų teikiama vadovaujantis socialinio teisingumo ir veiksmingumo principais ir skirta tiktai tiems gyventojams, kurie turi teisę ją gauti. Dėl priimtų papildomų priemonių, kaip nurodė keturios savivaldybės, jos sutaupė nuo 254,4 tūkst. Lt iki 464,6 tūkst. Lt lėšų.

Savivaldybėse, atliekančiose savarankiškąją funkciją, priimtos priemonės dėl piniginės socialinės paramos skyrimo

Akmenės rajono savivaldybės duomenimis, dėl priimtų papildomų priemonių sutaupyta apie 285,1 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų: iš darbo biržos gavus nebesilankančių joje asmenų sąrašus, nutrauktas pašalpų mokėjimas 182 asmenims (neišmokėta 61,3 tūkst. Lt), surašyta 1440 buities tyrimo aktų, socialinė parama nutraukta 181 gavėjui, atlikti visuomenei naudingos veiklos neatvyko 429 gavėjai (pasitelkta 1201), jiems neišmokėta 144,5 tūkst. Lt. Papildomai pašalpos skirtos 154 gavėjams.

Radviliškio rajono savivaldybės duomenimis, dėl priimtų papildomų priemonių sutaupyta apie 284,4 tūkst. Lt: iš darbo biržos gavus informaciją apie 1407 asmenis, buvo nutrauktas pašalpų mokėjimas 119 asmenų, surašyti 1039 buities tyrimo aktai, nutrauktas pašalpų mokėjimas 418 asmenų, kurie neatliko viešųjų darbų. Papildomai pašalpos skirtos 328 gavėjams.

Panevėžio rajono savivaldybės duomenimis, dėl priimtų papildomų priemonių sutaupyta apie 254,4 tūkst. Lt: nutrauktas pašalpų mokėjimas 778 atvejais. Iš darbo biržos gavus informaciją apie 629 asmenis, nutrauktas pašalpų mokėjimas 240 asmenų. Pasitelkti atlikti visuomenei naudingą veiklą 1959 asmenys, jos neatliko 439 asmenys, jiems nutrauktas išmokų mokėjimas. Papildomai pašalpos skirtos 16 gavėjų.

Šilalės rajono savivaldybės duomenimis, dėl priimtų papildomų priemonių sutaupyta apie 464,6 tūkst. Lt surašyti 3485 buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktai, atlikti visuomenei naudingą veiklą pasitelkti 1168 asmenys, jos atlikti nesutiko 72 asmenys, jiems pašalpa neskirta. Socialinės paramos teikimo komisijose apsvarstyta 3230 prašymų dėl socialinės paramos skyrimo, įvyko 283 komisijų posėdžiai, į kuriuos pakviesta 620 asmenų.

Raseinių rajono savivaldybės duomenimis, asmenų, kurie pasitelkiami atlikti visuomenei naudingą veiklą vidurkis per mėnesį – 550, socialinė pašalpa neskirta 15 asmenų. Savivaldybė gavo 10 pranešimų dėl nelegalių pajamų ir veiklų, nustatyta 14 pažeidėjų, kuriems buvo teikiama piniginė socialinė parama. Socialinės paramos teikimo komisijose apsvarstyta 350 atvejų, surašyta tiek pat buities tyrimo aktų.

Savivaldybės 2012 metais socialinėms pašalpoms ir kompensacijoms nepanaudojo: Akmenės rajono – 7 355,3 tūkst. Lt, Raseinių rajono – 4 197,7 tūkst. Lt, Šilalės rajono – 3 936 tūkst. Lt, Radviliškio rajono – 2 919,4 tūkst. Lt, Panevėžio rajono – 295,9 tūkst. Lt. Socialinės paramos gavėjų skaičius 2012 metais, palyginus su 2011 metais, sumažėjo, pavyzdžiui: Akmenės rajone – 1593, Radviliškio rajone – 236, Panevėžio rajone – 367 asmenimis.

Minėtose savivaldybėse 2012 metais socialinėms pašalpoms ir kompensacijoms liko nepanaudota nuo 295,9 tūkst. Lt iki 7 355,3 tūkst. Lt lėšų. Atkreiptinas dėmesys, kad lėšų nepanaudojimui turi įtakos ir netinkamas jų poreikio planavimas. Valstybės kontrolė kasmet nustato atvejų[10], kai savivaldybės pateikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skaičiavimais nepagrįstą arba didesnį, nei nustatyta ministerijos patvirtintose metodikose, valstybės lėšų poreikį. Pažymėtina, kad šioms savivaldybėms, nuo 2012 metų atliekančioms savarankiškąją savivaldybių funkciją, lėšų piniginei socialinei paramai finansuoti suma 2012–2014 metams skiriama 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos socialinėms pašalpoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti dydžio.

Taigi, lėšos savivaldybėse, atliekančiose savarankiškąją paramos teikimo funkciją buvo nepanaudotos socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams skirti ne tik dėl savivaldybių priimtų papildomų priemonių, bet ir dėl didesnio ir metodikose nurodytais veiksniais nepagrįsto lėšų poreikio planavimo.

Savivaldybės, atliekančios valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) socialinių išmokų ir kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo funkciją, 2012 metais taip pat pradėjo naudotis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nustatytomis teisėmis, priimdamos sprendimus dėl socialinės paramos skyrimo. Pavyzdžiui, Šilutės rajono savivaldybėje pasitelkti 3 920 asmenys atlikti visuomenei naudingą veiklą, šioje veikloje nedalyvavo ir socialinių pašalpų negavo 192 asmenys. Tauragės rajono savivaldybėje įgyvendinant priimtas papildomas priemones buvo nutrauktas socialinių išmokų ir kompensacijų mokėjimas iš viso 62 asmenims.

Kai kurios savivaldybės, atliekančios valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) socialinių išmokų ir kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo funkciją, 2012 metais dar nepakankamai aktyviai taikė visas įstatyme įtvirtintas priemones:

– Nepasitelkė atlikti visuomenei naudingos veiklos darbingo amžiaus asmenų, kurie nedirba ar nesimoko ir gauna piniginę socialinę paramą ilgiau kaip 6 mėn. arba gauna piniginę socialinę paramą ir nedalyvauja aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (Vilniaus ir Klaipėdos miestų, Molėtų rajono savivaldybės). Klaipėdos miesto ir Molėtų rajono savivaldybės šią priemonę pradėjo taikyti nuo 2013 metų, Vilniaus miesto savivaldybė planuoja pradėti ją taikyti 2013 metų pabaigoje.

– Netikrino bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygų, turimo turto ir užimtumo, nesurašė buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktų, kurių pagrindu piniginė

[10] Valstybės kontrolės savivaldybėse atliktų 2010-2011 m. finansinio (teisėtumo) auditų apibendrinimo ataskaitos (2011-07-20 Nr. AB-1 ir 2012-09-18 Nr. AB-1). Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

socialinė parama gali būti neskiriama ar nutraukiamas jos mokėjimas ir netyrė asmenų, pageidaujančių gauti socialinę paramą buities ir gyvenimo sąlygų (Palangos miesto savivaldybė).

– Ne visais atvejais iš valstybės institucijų/įstaigų gavo informacijos, reikalingos šiai paramai skirti (Vilniaus miesto, Kretingos rajono, Šilutės rajono, Palangos miesto, Vilniaus rajono savivaldybės). Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu, savivaldybių administracijos, gavusios informaciją iš nelegalaus darbo kontrolę ir prevenciją vykdančių institucijų apie piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu nelegaliai gautas pajamas ar nelegalų darbą, gali neskirti kompensacijų arba nutraukti jų mokėjimą 6 mėnesius. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija[11] 2011 m. pabaigoje kreipėsi į valstybės institucijų/įstaigų (Valstybinės darbo inspekcijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, Policijos departamento, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, Lietuvos darbo biržos) vadovus dėl bendradarbiavimo įgyvendinant Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą, informuodama apie įstatymo pakeitimus dėl nemokamos informacijos savivaldybėms (jų prašymu) pateikimo. Tačiau šios institucijos pateikė informaciją ne visoms savivaldybėms, o savivaldybės pačios nesikreipė, todėl neturėjo duomenų apie asmenų neteisėtais būdais gautas pajamas arba nelegalų darbą. Valstybės kontrolei paprašius minėtų institucijų pateikti duomenis apie asmenis, neteisėtais būdais gavusius pajamų, dirbusius nelegalų darbą arba baustus už su tuo susijusius dalykus, paaiškėjo, kad tokių asmenų buvo, todėl savivaldybėse nebuvo panaudotos Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme įvardytos priemonės dėl paskirtų kompensacijų nutraukimo ar laikino neskyrimo. Todėl labai svarbu, kad valstybės institucijos/įstaigos, disponuojančios informacija, reikalinga skiriant socialinę paramą, laiku teiktų ją savivaldybėms.

Atkreiptinas dėmesys, kad didžiuosiuose miestuose ne visos papildomai įstatyme įvardytos priemonės gali būti racionaliai pritaikomos ir duoti laukiamą rezultatą. Vilniaus miesto savivaldybės administracija, atsižvelgdama į didelį dėl socialinės paramos besikreipiančiųjų asmenų skaičių, mano, kad didžiųjų miestų savivaldybės neturi galimybės kiekvieno prašymo nagrinėti kartu su bendruomeninėmis organizacijomis, gyvenamosios vietovės bendruomenės nariais ir kitais suinteresuotais asmenimis, ir siekdama padidinti paskirtų socialinių išmokų kontrolę nusprendė savivaldybėje įdiegti pasitikėjimo telefoną. Šiuo telefonu savivaldybės gyventojai galėtų pateikti informaciją apie galimus piktnaudžiavimo valstybės teikiama parama atvejus. Mūsų manymu, jeigu ši geroji praktika duos teigiamų rezultatų, ji galėtų būti taikoma ir kituose Lietuvos didžiuosiuose miestuose.

[11] Socialinės apsaugos ministerijos 2011-12-19 raštas Nr. (15.5-41)SD-7786 Valstybinės darbo inspekcijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, Policijos departamento, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos, Lietuvos darbo biržos vadovams.

Be to, audito metu nustatėme, kad 487,4 tūkst. Lt gautų specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti bei jų skaičiavimui ir mokėjimui administruoti savivaldybėse buvo panaudota pažeidžiant teisės aktų reikalavimus arba nenurodžius socialinį darbą dirbantiems darbuotojams paskirtų priedų/priemokų teisinio pagrindimo:

– 91,4 tūkst. Lt panaudota ne pagal tikslinę paskirtį: darbuotojų, kurių pareigybių aprašymuose neįtvirtintos socialinės paramos administravimo funkcijos, darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms apmokėti (Zarasų rajono), praėjusiais metais ne pagal tikslinę paskirtį panaudotoms lėšoms apmokėti (Kauno rajono), už papildomus darbus, nesusijusius su teisės aktuose nustatytos socialinės paramos teikimu, žalai atlyginti asmenims, piniginei socialinei paramai, kuri turi būti finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir savarankiškoms savivaldybės funkcijoms atlikti (Rokiškio rajono);

– 31,9 tūkst. Lt panaudota pažeidžiant Biudžeto sandaros įstatyme nustatytą biudžetinę drausmę, nes 2012 metais nepanaudotos lėšos buvo negrąžintos į valstybės biudžetą (Rokiškio rajono) ir panaudotos, viršijant savivaldybės tarybos sprendimu nustatytus asignavimus (Raseinių rajono);

– 364,1 tūkst. Lt skirta šešiose biudžetinėse įstaigose socialinį darbą dirbančių darbuotojų priedams/priemokoms mokėti, nepagrindus jų skyrimo teisėtumo, nenurodžius konkretaus teisės akto ir už ką šie priedai/priemokos skirti (Vilniaus miesto savivaldybė).

Audito metu Zarasų, Kauno ir Raseinių rajonų savivaldybės 123,3 tūkst. Lt panaudotus pažeidžiant teisės aktus grąžino į valstybės biudžetą (žr. ataskaitos 5 priedą).

Įvertinę valstybės biudžeto lėšų savivaldybėse panaudojimą socialinei paramai finansuoti, nustatėme, kad:

– valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas atliekančios savivaldybės, priimdamos sprendimus dėl piniginės socialinės paramos teikimo, galėtų aktyviau naudotis įstatyme įtvirtintomis papildomomis priemonėmis, leidžiančiomis užtikrinti, kad parama būtų teikiama vadovaujantis socialinio teisingumo ir veiksmingumo principais bei tiems gyventojams, kurie turi teisę ją gauti;

– lėšos savivaldybėse, atliekančiose savarankiškąją paramos teikimo funkciją, galėjo būti nepanaudotos ir sutaupytos socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams skirti ne tik dėl savivaldybių priimtų papildomų priemonių, bet ir dėl didesnio lėšų poreikio planavimo;

– teikiant socialinę paramą, siektinas glaudesnis valstybės institucijų/įstaigų, disponuojančių informacija, reikalinga skiriant socialinę paramą, bendradarbiavimas su savivaldybėmis;

– savivaldybės neužtikrino, kad socialinės paramos lėšos būtų panaudotos pagal tikslinę paskirtį, laikantis teisės aktuose nustatytos biudžetinės drausmės.

2.3. Kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms ir savivaldybių vykdomoms programoms finansuoti

Savivaldybės 2012 metais panaudojo iš viso 1 596 640 tūkst. Lt kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir savivaldybių vykdomoms programoms, projektams finansuoti gautų lėšų (neįskaitant bendrosios dotacijos kompensacijos):

- 231 133 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų, kuruojančių valstybės institucijų/įstaigų[12] skirtų priešgaisrinės ir civilinės saugos, archyvinių dokumentų tvarkymo, žemės ūkio, melioracijos ir kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti (išskyrus iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gautas ir panaudotas lėšas);
- 1 354 532 tūkst. Lt kitų valstybės biudžeto ir Privatizavimo fondo lėšų, skirtų savivaldybių vykdomoms programoms, projektams finansuoti (tame tarpe 1 091562,2 tūkst. Lt ES finansinės paramos ir 200 tūkst. Lt Vyriausybės rezervo lėšų);
- 10 975,0 tūkst. Lt PSDF lėšų.

Vilniaus miesto savivaldybėje nustatėme, kad 2012 metais pagal finansavimo sutartį iš Sveikatos apsaugos ministerijos gauta 218,5 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų suma visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti panaudota pažeidžiant teisės aktus ir sutarčių nuostatas.

Šalčininkų savivaldybėje nustatėme, kad 2010 ir 2011 metais valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos 29,7 tūkst. Lt suma, skirta atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymais valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, buvo nepanaudota ir negrąžinta į valstybės biudžetą.

> Įvertinę valstybės biudžeto lėšų savivaldybėse panaudojimą kitoms valstybinėms funkcijoms atlikti ir programoms finansuoti, nustatėme, kad 218,5 tūkst. Lt lėšų, skirtų visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti buvo panaudota pažeidžiant teisės aktus ir sutarčių nuostatas, o 2010–2011 metais 29,7 tūkst. Lt nepanaudotos lėšos valstybinėms (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijoms atlikti negrąžintos į valstybės biudžetą.

2.4. Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti

Savivaldybės 2012 metais panaudojo 91 057,8 tūkst. Lt iš kuruojančių valstybės institucijų / įstaigų[13] valstybės investicijų programoje numatytiems projektams ir socialinio būsto plėtrai įgyvendinti. Nustatėme, kad trylikos savivaldybių administracijos, biudžetinės ir viešosios įstaigos

[12] Lietuvos Respublikos 2012 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymo 4 priedėlyje nurodytos valstybės institucijos/įstaigos.
[13] Lietuvos Respublikos 2012 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymo 4 priedėlyje nurodytos valstybės institucijos/įstaigos.

septyniolika investicijų projektų vykdė pažeisdamos viešuosius pirkimus reglamentuojančių ir kitų teisės aktų reikalavimus (valstybės institucijos/ įstaigos, investiciniai projektai, jų vertė ir teisės aktų pažeidimai detaliai nurodyti ataskaitos 3 priede), nes:

– be viešųjų pirkimų procedūrų įsigijo papildomus darbus ir/arba įsigijo sutartyje nenumatytus darbus iš viso už 2 619,9 tūkst. Lt (Vilniaus rajono, Jurbarko rajono, Šilutės rajono, Birštono, Rokiškio rajono, Joniškio rajono ir Klaipėdos miesto savivaldybių administracijos, Plungės rajono savivaldybės ligoninė);

– nepagrįstai suskaidė pirkimus ir / arba pasirinko netinkamą pirkimo būdą (Trakų, Rokiškio, Raseinių rajonų savivaldybės administracijos; Varėnos rajono savivaldybės Valkininkų vidurinė mokykla ir „Ryto“ vidurinė mokykla; Kauno miesto savivaldybės Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla, VŠĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė ir Šilutės rajono savivaldybės administracija);

– atliko neskelbiamas supaprastintas derybas, neparengus pirkimo dokumentų arba pirkimo dokumentuose nenustatė perkamų darbų techninės specifikacijos (VŠĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė), pirkimo dokumentuose įvardino konkrečius su darbais perkamų prekių modelius, pavadinimus (Klaipėdos miesto savivaldybės administracija);

– pakeitė sutarties sąlygas, kai Viešųjų pirkimų įstatymas tai draudė, ir/arba jas keitė be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo (Vilniaus miesto savivaldybėje VšĮ „Menų spaustuvė“; Klaipėdos miesto, Vilniaus, Šilutės, Joniškio, Jurbarko, Šilutės rajonų ir Birštono savivaldybių administracijos; VŠĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė; Varėnos rajono savivaldybės „Ryto“ vidurinė mokykla; Kauno miesto savivaldybės Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla);

– naudojo sutartyse numatytą užsakovo rezervą, kai jo panaudojimui nebuvo nustatytų kainodaros taisyklių (Klaipėdos miesto, Vilniaus, Jurbarko, Šilutės rajonų ir Birštono savivaldybių administracijos; VŠĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė; Varėnos rajono savivaldybės „Ryto“ vidurinė mokykla; Kauno miesto savivaldybės Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla);

– sutarčių nenutraukė, kai rangovas pirkimo dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais nepateikė jų įvykdymo užtikrinimų (Šilutės rajono savivaldybės administracija);

– apmokėjo rangovams už atliktų darbų aktuose nurodytus, bet faktiškai neatliktus/ nerastus darbus arba ne pagal paskirtį panaudojo lėšas, nes apmokėjo kito investicinio projekto išlaidas, iš viso 134 tūkst. Lt (Vilniaus miesto savivaldybėje VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Antakalnio filialas, Trakų rajono, Birštono ir Raseinių rajono savivaldybių administracijos).

– iš rangovo priėmė papildomai atliktus statybos darbus, viršijant einamiesiems biudžetiniams metams nustatytų asignavimų sumą (Joniškio rajono savivaldybės administracija – 334,6 tūkst. Lt) ir už šiuos darbus su rangovu neatsiskaitė;

– nepasinaudojus galimybe perskaičiuoti darbų kainas arba įsigijus baldus, kurių kainos didesnės nei rinkos kainos, buvo sudarytos sąlygos valstybės lėšas naudoti neracionaliai ir neekonomiškai (Vilniaus miesto, Birštono, Klaipėdos miesto, Jurbarko rajono).

Atlikdami auditus nustatėme, kad Sveikatos apsaugos, Kultūros bei Švietimo ir mokslo ministerijų finansuojami investicijų projektai vykdomi labai ilgai, o kai kurie finansuojami ne kasmet.

Investicinių projektų finansavimo pavyzdžiai

Ukmergės rajono savivaldybės vykdomas projektas „Viešosios įstaigos Ukmergės ligoninės operacinio bloko ir reanimacijos skyriaus patalpų rekonstravimas“, kurio pradžia 2008 m., numatoma pabaiga 2018 m., projektui vykdyti lėšos buvo skirtos tik 2008 metais ir 2012 metais. Tris metus projektas iš viso nebuvo vykdomas, todėl jo vykdymas gali užtrukti ilgiau nei 10 metų.

Trakų rajono savivaldybės vykdomas projektas „VšĮ Lentvario ambulatorijos pastato esančio Lentvaryje, Lauko g. 26, rekonstravimas“, pradėtas vykdyti 2007 m., planuojamas baigti 2016 m. Projekto vertė 1400 tūkst. Lt. Projektui vykdyti 2007–2008 m. buvo skirta 600 tūkst. Lt, 2009–2011 m. neskirta, o 2012 m. skirta 100 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Kadangi įstaigos Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka gali pirkimus suskirstyti į atskiras dalis, kiekvienai iš jų sudarydamos atskiras pirkimo sutartis, kai kurios iš jų dėl ilgo projektų vykdymo laikotarpio nepateikia nuo projekto vykdymo pradžios (pavyzdžiui, pradžia 2006–2007 m., pabaiga 2016 m. ar dar vėliau) sudarytų sutarčių ir kitų, su pirkimu susijusių dokumentų. Todėl audito metu ne visais atvejais galime įvertinti Viešųjų pirkimų įstatymo laikymąsi vykdant investicijų projektus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 21 straipsnyje numatyta, kad su viešaisiais pirkimais susiję dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka, tačiau ne mažiau kaip 4 metus nuo pirkimo pabaigos. Viešojo pirkimo pabaiga ir investicinio projekto vykdymo pabaiga skiriasi. Įstatymo 7 straipsnyje nurodyta, kad pirkimas pasibaigia, kai sudaroma pirkimo sutartis, arba nustatomas konkurso laimėtojas, atmetamos visos paraiškos ar pasiūlymai, nutraukiamos pirkimo procedūros ir kt. Kaip minėta, investiciniai projektai vykdomi nuo kelių iki keliolikos metų. Todėl svarstytinas Viešųjų pirkimų įstatymo 21 straipsnio pakeitimas, kad pirkimo dokumentai vykdant investicijų projektus, būtų saugomi ne mažiau kaip 4 metus nuo investicijų projekto įvykdymo pabaigos.

Įvertinę, ar valstybės biudžeto lėšos, skirtos savivaldybėms valstybės investicijų programoje numatytiems investiciniams projektams finansuoti, naudojamos vadovaujantis teisės aktais, nustatėme, kad:

– atliekant viešuosius pirkimus statybos darbams, prekės ar paslaugoms įsigyti, vis dar yra pažeidžiamos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos, nes papildomi darbai įsigyjami be viešųjų pirkimų; nepagrįstai suskaidomi pirkimai ir/arba pasirinkamas netinkamas pirkimo būdas; sutarties sąlygos buvo keičiamos, kai Viešųjų pirkimų įstatymas tai draudė, ir/arba jas keitė be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo; naudojamas sutartyse numatytas užsakovo rezervas, nesant jo panaudojimui nustatytų kainodaros taisyklių ir kt.;

– įsivyrauja blogoji praktika savivaldybėse, kuomet vykdant viešojo pirkimo sutartis yra apmokama rangovams už atliktų darbų aktuose nurodytus, bet faktiškai neatliktus darbus bei pažeidžiant teisės aktų reikalavimus iš rangovų yra priimami atlikti darbai, viršijant einamiesiems biudžetiniams metams nustatytus asignavimus;
– nebuvo užtikrintas valstybės biudžeto lėšų racionalus ir ekonomiškas panaudojimas, nes savivaldybių administracijos nepasinaudojo sutartyse numatyta galimybe perskaičiuoti darbų kainą dėl sumažėjusio kainų lygio arba įsigijo baldus didesnėmis nei rinkos kainomis.

3. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Savivaldybės 2012 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė valstybės turto už 1 663 684,6 tūkst. Lt tūkst. Lt (likutine verte) ir panaudos pagrindais – 7 387 vnt. valstybinės žemės sklypų.

3.1. Patikėjimo teise valdomi energetikos objektai (elektros linijos)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, turto perdavimo–priėmimo aktais 1994–2004 metais iš apskričių viršininkų administracijų iš viso keturiasdešimt šešios savivaldybės (iš jų 12 savivaldybių nustatyta ankstesnių valstybinių auditų metu[14]) perėmė valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą – 1 207 energetikos objektus (elektros tiekimo linijas, pastotes, transformatorines ir kt.), kurių likutinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d. sudarė 18 858,9 tūkst. Lt (įsigijimo vertė 59 763,7 tūkst. Lt).

Audito metu nustatyti dalykai rodo, kad visos savivaldybės, valdydamos apskričių viršininkų administracijų joms perleistus energetikos objektus, susiduria su teisinėmis ir kitomis problemomis. Šiuo metu galiojantys teisės aktai nesuteikia teisės valstybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų perduoti valdyti energetikos įmonėms neatlygintinai (panaudai). Abejotinas yra ir šio turto disponavimo tikslingumas savivaldybių reikmėms, nes, savivaldybių teigimu, energetikos objektų savivaldybės nenaudoja savo funkcijoms atlikti, todėl valstybės turtas valdomas ne pačiu racionaliausiu ir efektyviausiu būdu.

Nustatėme, kad šių energetikos objektų savivaldybės savo funkcijoms atlikti nenaudoja. Šiuo valstybės turtu neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė – akcinė bendrovė LESTO, nesivadovaujant Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, nes įmonė nepriskiriama subjektams, kuriems gali būti panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai

[14] 2008–2011 m. valstybinio audito savivaldybėse ataskaitos. Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

valdyti ir naudoti perduodamas valstybės turtas[15]. Valdant valstybės turtą nesilaikoma Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme įtvirtintų racionalumo, efektyvumo ir viešosios teisės principų, nes turtu neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė, kuriai Energetikos įstatymo nustatyta tvarka galima parduoti šį turtą.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2006 ir 2008 metais Vyriausybė pateikė[16] Seimui svarstyti parengtus Energetikos įstatymo pakeitimo įstatymų projektus dėl 28 straipsnio pakeitimo, siekiant išspręsti valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų, skirtų energijai perduoti ir (ar) skirstyti, perdavimo eksploatuoti ar pardavimo energetikos įmonėms problematiką, įteisinant jų pardavimą. Įstatymo pakeitimo įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose nurodoma, kad nors energetikos įmonės Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išperka ar eksploatuoja vartotojų lėšomis iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtus bendrai naudojamus energetikos objektus, skirtus energijai perduoti ir (ar) skirstyti, tačiau valstybės ir savivaldybių nuosavybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą reglamentuojantys teisės aktai nesuteikia teisės valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus perduoti kitiems asmenims kitaip negu privatizavimo būdu. Taigi, dalis energetikos objektų, kuriais energetikos įmonės tiekia energiją vartotojams, kelia ne tik techninių (tinklų vientisumo, jų racionalios plėtros aspektu), bet ir teisinių bei ekonominių problemų. Pavyzdžiui, naujus vartotojus racionaliausia ir ekonomiškiausia būtų prijungti prie jau esamų rekonstruotų ar išplėstų tinklų ir objektų. Energetikos įmonė negali investuoti į valstybei ar savivaldybei priklausantį turtą, o valstybei ar savivaldybei tokia investicija nereikalinga. Be to, tai sukelia problemų ir šiuos objektus patikėjimo teise valdančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, nes turi užsiimti joms nebūdinga veikla.

Energetikos įstatymo 37 str. 1 d., įsigaliojusioje nuo 2012 m. sausio 1 d., nustatyta, kad valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, sodininkų bendrijoms ir (ar) kitiems asmenims nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo, gali būti parduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą šalių susitarimu atsižvelgiant į nepriklausomo vertintojo nustatytą bendrai naudojamų energetikos objektų vertę sutarties sudarymo metu, vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Galimybė parduoti energetikos įmonei valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus buvo numatyta ir ankstesnės redakcijos Energetikos įstatyme (28 str. 1 ir 2 d., galiojusioje nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d.).

Energetikos įstatymo nuostatos dėl valstybės turto pardavimo energetikos įmonėms yra įgyvendinamos gana lėtai. Valstybės kontrolės duomenimis, yra priimtas tik vienas Lietuvos

[15] Detalesnė informacija pateikta savivaldybių valstybinio audito ataskaitose. Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1
[16] Valstybės žinios 2006-02-28 Nr. 25-837, Valstybės žinios 2008-07-31 Nr. 87-3487.

Respublikos Vyriausybės nutarimas (2011-11-30 Nr. 1396), kuriuo Vyriausybė pritarė valstybei nuosavybės teise priklausančių ir Anykščių technologijos mokyklos patikėjimo teise valdomų kilnojamųjų ir nekilnojamųjų daiktų (transformatorinių ir kabelių linijų) pardavimui AB LESTO įstatuose nustatytoms funkcijoms atlikti.

Pažymėtina, kad 2009–2011 metų valstybinių auditų metu devynioms savivaldybėms, patikėjimo teise valdančioms energetikos objektus, rekomendavome spręsti klausimą dėl šių objektų pardavimo energetikos įmonei, tačiau iki šiol pirkimo procedūros neįvyko. Tam turi įtakos ir tai, kad Energetikos įstatyme, šio įstatymo poįstatyminiuose teisės aktuose, nėra numatyta galimybė kompensuoti savivaldybių patirtas išlaidas, atliekant valstybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pardavimo procedūras. Kai kurių savivaldybių skaičiavimais, šių objektų parengimo parduoti išlaidos gali būti nuo 10,9 tūkst. Lt (tik turto vertinimas) iki daugiau kaip 50 tūkst. Lt.

Kaišiadorių rajono savivaldybės pavyzdys

Savivaldybė 2012-12-18 raštu Nr. (3.20-V8)-3-3486 kreipėsi į Valstybinę energetikos inspekciją dėl elektros energetikos objektų techninės būklės nustatymo; 2012-12-18 raštu Nr. (3.20-V8)-3-3487 kreipėsi VĮ Registro centrą dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų; 2013-01-21 raštu Nr. (3.20)-3-250 kreipėsi į AB „Lesto“. Iš Energetikos inspekcijos gavo 2013-01-28 raštą Nr. 2R-173, kuriame inspekcija nurodė, kad prieš atliekant bendrai naudojamų elektros energetikos objektų techninės būklės patikrinimą, be prašymo savivaldybė turi pateikti: elektros tinklų, įvertinus pakeitimus, projektus; oro linijų atramų įžeminimo kontūrų varžų matavimo ir grandinių „fazė-nulis“ trumpųjų junginių srovių matavimo protokolus; oro ir kabelių linijų techninę dokumentaciją: elektros įrenginių techninius pasus, aktines elektros grandinių schemas. Tik gavus nurodytus dokumentus, inspekcija nustatys energetikos objektų techninę būklę bei pateiks išvadą apie tinkamumą juos eksploatuoti. Savivaldybės nuomone, tai – sudėtingi dalykai ir neaišku, kaip juos pateikti.
Savivaldybės nuomone, prireiktų papildomų lėšų:
– matavimams; pagal įmonės, kuri gali atlikti tokius matavimus, pateiktą informaciją, tai gali kainuoti apie 300 Lt vienam įrenginiui, iš viso apie 6 300 Lt;
– tinklų sutvarkymui; pagal žodžiu pateiktą Energetikos inspekcijos informaciją, savivaldybė trūkumus prieš perduodama objektą privalės pašalinti. Tokiu atveju iškils problema, nes savivaldybė neturi atitinkamos kvalifikacijos specialistų;
– vertinimui; pagal savivaldybės sudarytą sutartį su turto vertintoju, inžinerinių tinklų vertinimo kaina su PVM – 2420Lt. Preliminariai visų tinklų vertinimas galėtų kainuoti 50 820 Lt.

Valdant savivaldybėms patikėjimo teise valstybės turtą – energetikos objektus (elektros tiekimo linijos, transformatorinės ir kt.), kurio likutinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d. sudarė 18 858,9 tūkst. Lt (įsigijimo vertė – 59 763,7 tūkst. Lt), yra nesilaikoma Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme įtvirtintų racionalumo, efektyvumo ir viešosios teisės principų, nes turtu neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė AB LESTO, kuri nepriskiriama subjektams, galintiems neatlygintinai naudotis valstybės turtu ir kuriai, Energetikos įstatymo nustatyta tvarka, galima šį turtą parduoti.

3.2. Patikėjimo teise valdomi hidrotechnikos kompleksai

Savivaldybės iš apskričių viršininkų administracijų 2002–2004 metais vadovaujantis Vyriausybės nutarimais perėmė valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausantį ilgalaikį turtą – hidrotechnikos kompleksų statinius.

Šešiolikoje audituotų savivaldybių iš viso dvidešimt penki hidrotechnikos kompleksai apskričių viršininkų administracijų arba savivaldybių 1995–2007 m. buvo išnuomoti privatiems fiziniams ir juridiniams asmenims mažosioms hidroelektrinėms įrengti ir jas eksploatuoti. Savivaldybėms hidrotechnikos kompleksų statiniams eksploatuoti, įgyvendinant melioracijos ir hidrotechnikos statinių eksploatavimo valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, iš valstybės biudžeto yra skiriamos specialiosios tikslinės dotacijos, kurias teisės aktų nustatyta tvarka, paskirsto Žemės ūkio ministerija. Šiai valstybinei funkcijai atlikti 2012 metais Žemės ūkio ministerija savivaldybėms skyrė iš viso – 22732,0 tūkst. Lt.

Audito metu nustatėme sisteminius dalykus, kurie parodė, kad savivaldybėse vis dar nėra užtikrinamas teisėtas, efektyvus ir racionalus valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo. Savivaldybėms trūksta atsakingesnio ir rūpestingo požiūrio valdant patikėjimo teise valstybei nuosavybes teise priklausantį turtą, savivaldybių administracijose šioje srityje nebuvo sukurtos vidaus kontrolės procedūros arba jos buvo neveiksmingos. Taip pat ne visose savivaldybėse buvo paskirti atsakingi darbuotojai už hidrotechnikos statinių nuomos sutarčių kontrolę.

Nustatėme, kad visų 25 išnuomotų hidrotechnikos kompleksų nuomininkai nevykdė sutartyse numatytų įsipareigojimų, o 16 savivaldybių administracijos nekontroliavo, kaip laikomasi valstybės turto nuomos sutarčių sąlygų ir neužtikrino, kad nuomos mokestis būtų pervedamas į valstybės biudžetą – taip nesilaikė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nustatytų valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo efektyvumo ir racionalumo principų, (detalesnė informacija apie hidrotechnikos kompleksų nuomą pateikta ataskaitos 4 priede) todėl:

Nuomininkams nesumokėjus nuomos mokesčio arba savivaldybių administracijoms nepervedus gautų nuompinigių į biudžetą, valstybės biudžetas 2003–2012 m. negavo iš viso 2 728,3 tūkst. Lt pajamų už valstybės turto nuomą.

Nesumokėtas nuomos mokestis už hidrotechnikos kompleksų nuomą

Nuomininkai nesumokėjo nuomos mokesčio už valstybės turtą, esantį savivaldybėse: 1 326, 6 tūkst. Lt – Tauragės r., 744,0 tūkst. Lt – Jurbarko r., 59,9 tūkst. Lt – Raseinių r., 95,8 tūkst. Lt – Anykščių r., 5,3 – Šilutės r., 36,5 tūkst. Lt – Varėnos r., 35,4 tūkst. Lt – Kretingos r., 12,1 tūkst. Lt – Ukmergės r., 11,3 tūkst. Lt – Telšių r., 71,0 tūkst. Lt – Radviliškio r.; 9,0 tūkst. Lt – Kelmės r., 5,8 tūkst. Lt – Akmenės r., 5,1 tūkst. Lt – Klaipėdos r.; 5,0 tūkst. Lt – Kupiškio r.

Savivaldybių administracijų gautas iš nuomininkų bet nepervestas į valstybės biudžetą nuomos mokestis: 56,3 tūkst. Lt – Skuodo r., 38,2 – Šilutės r. ir 39,1 tūkst. Lt – Mažeikių r., 12,2 tūkst. Lt – Kretingos r. ir 159,7 tūkst. Lt – Raseinių r.

Neteisėtai 79,0 tūkst. Lt sumažintas mokestis už valstybės turto nuomą, nes sprendimai dėl šio mokesčio sumažinimo priimti ne valstybės turto patikėtinio – Mažeikių rajono savivaldybės.

Kai kurie hidrotechnikos kompleksai ir patikėjimo teisės į juos nekilnojamojo turto registre neįregistruoti, žemės sklypai, reikalingi išnuomotų hidrotechnikos kompleksų eksploatacijai, nesuformuoti ir neįregistruoti minėtame registre (Kretingos rajono savivaldybėje – dviejų, Telšių rajono savivaldybėje – vieno, Mažeikių rajono savivaldybėje – dviejų hidrotechnikos kompleksų).

Dalis savivaldybių nekontroliavo, kad hidrotechnikos kompleksų nuomininkai sutartyse nustatytais terminais pradėtų mažųjų hidroelektrinių statybą (Klaipėdos, Šilutės ir Anykščių rajonų savivaldybės), o nuomininkams nepradėjus statyti hidroelektrinių, nenutraukė nuomos sutarčių, kaip tai numatė teisės aktai.

Atkreiptinas dėmesys, kad tik auditoriams pateikus pastabas, savivaldybių administracijos ėmėsi priemonių ir kreipėsi į nuomininkus bei į teismus, kad būtų išieškoti nesumokėti nuomos mokesčiai, paskyrė atsakingus darbuotojus už hidrotechnikos statinių nuomos sutarčių kontrolę. Atsižvelgiant į savivaldybių administracijų pateiktus reikalavimus, valstybės turto nuomininkai pervedė į valstybės biudžetą iš viso 1 053,9 tūkst. Lt nuomos mokesčio ir 2,8 tūkst. Lt palūkanų (delspinigių) už laiku nesumokėtus mokesčius.

Įvertinę hidrotechnikos kompleksų nuomą, nustatėme sisteminius dalykus – vis dar neužtikrinamas teisėtas, efektyvus ir racionalus valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo:

– savivaldybių administracijos nekontroliavo, jog valstybės turtą (hidrotechnikos kompleksus) nuomojančios privačios bendrovės ir asmenys mokėtų nuomos mokesčius arba kad sumokėtas nuomos mokestis būtų pervestas į valstybės biudžetą, dėl to valstybės biudžetas 2003–2012 m. negavo iš viso 2 728,3 tūkst. Lt pajamų už valstybės turto nuomą;

– savivaldybių administracijos nesiėmė priemonių, kad su nuomininkais, nepradėjusiais statyti hidroelektrinių, būtų nutrauktos nuomos sutartys, kaip tai numatė teisės aktai;

– dalis hidrotechnikos kompleksų ir patikėjimo teisės į juos nekilnojamojo turto registre nėra įregistruotos, žemės sklypai, reikalingi išnuomotų hidrotechnikos kompleksų eksploatacijai, nesuformuoti ir neįregistruoti minėtame registre.

4. Pastebėjimai dėl valstybinės žemės, valdomos pagal panaudos sutartis, naudojimo

Audito metu nustatėme atvejų, kai privatūs juridiniai asmenys, įvairios asociacijos, tradicinės religinės bendruomenės ir kiti juridiniai bei fiziniai asmenys, valdydami ir naudodami panaudos ar nuomos pagrindais savivaldybei nuosavybės teise priklausančius statinius, kartu naudojasi ir valstybinės žemės sklypais, tačiau su šias asmenimis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nustatyta tvarka nėra sudarytos valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartys[17]. Pažymėtina, kad pagal sudarytų valstybinės žemės panaudos sutarčių sąlygas žemės sklypai buvo perduoti naudotis savivaldybėms įstatymais priskirtoms funkcijoms atlikti, statiniams eksploatuoti.

[17] Detalesnė informacija pateikta savivaldybių valstybinio audito ataskaitose. Prieiga per internetą http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=1

Pavyzdžiai faktinių žemės sklypų, valdomų panaudos teisėmis, naudotojų savivaldybėse

Vilniaus rajono savivaldybei pagal panaudos sutartį perduotu valstybinės žemės sklypu (unikalus Nr. 4400-0142-4735 0,07 ha) naudojasi privati bendrovė, kuriai savivaldybė yra išnuomojusi pastatą. Savivaldybei pagal panaudos sutartis perduotais valstybinės žemės sklypais (unikalus Nr. 4400-1809-3362, 0,94 ha ir Nr. 4400-1824-7228 ha) naudojasi šiuose žemės sklypuose stovinčių metalinių garažų savininkai.

Klaipėdos miesto savivaldybėje valstybinės žemės sklypu (unikalus Nr. 4400-1637-3401 0,0308 ha) naudojasi Klaipėdos lėlininkų asociacija, kuriai pagal panaudos sutartis savivaldybė yra perdavusi sklype esantį pastatą. Valstybinės žemės sklypu (unikalus Nr. 4400-1957-0571 27.8685 ha) naudojasi UAB Nuotykių parkas „Kar kar“, kuriam savivaldybė leido 2,50 ha žemės sklype plote įrengti ir eksploatuoti atrakcionų (laipynių) parką ir mokėti savivaldybės tarybos nustatytą rinkliavą.

Kupiškio rajono savivaldybėje valstybinės žemės sklypais (unikalūs Nr. 5735-0002-0230, 0,206 ha; 4400-0467-6295, 0,3052 ha; 4400-0467-7860, 0,0365 ha; 4400-0467-6908, 0,0336 ha) naudojasi privatus subjektas, kuriam nuosavybės teise priklauso žemės sklypuose esantys statiniai.

Zarasų rajono savivaldybėje pagal valstybinės žemės panaudos sutartį buvo suteiktas naudotis žemės sklypas (unikalus numeris 4400-2126-5682 0,0674 ha), tačiau žemės sklypu naudojasi Antalieptės kaimo bendruomenė, kuriai savivaldybė pagal panaudos sutartį perdavė pastatą.

Pakruojo rajono savivaldybėje valstybinės žemės sklypu (unikalus Nr. 4400-0184-7123, 0,2280 ha), naudojasi privati bendrovė, kuriai nuosavybės teise priklauso žemės sklype esantys statiniai. Žemės sklypas buvo suteiktas neatlygintinai naudotis Pakruojo rajono savivaldybei Pagal Žemės įstatymą, jei valstybinė žemė yra užstatyta fiziniams ir juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančiais statiniais, su jais turėtų būti sudaromos valstybinės žemės nuomos sutartys.

Šiuos dalykus lėmė ir tai, jog teisės aktai neįpareigoja savivaldybių informuoti valstybinės žemės patikėtinio apie pasikeitusius valstybinės žemės sklypo naudotojus, kurie valstybine žeme naudojasi dėl to, kad savivaldybė jiems išnuomojo ar suteikė neatlygintinai naudotis jai nuosavybės teise priklausančius statinius ar jų dalis. Pačios savivaldybės savo iniciatyva neteikia informacijos Nacionalinei žemės tarnybai apie valstybinės žemės sklypo naudotojų pasikeitimą, neinicijuoja su savivaldybe sudarytų panaudos sutarčių nutraukimo arba pakeitimo.

5. Dėl reikšmingų teisės aktų pažeidimų priimti sprendimai ir audito rezultatai, perduoti kitoms valstybinėms institucijoms

Parengus valstybinio audito ataskaitas dėl savivaldybėse nustatytų reikšmingų įstatymų pažeidimų, valstybės kontrolieriaus pavaduotojas priėmė du sprendimus Joniškio ir Šalčininkų rajono savivaldybėms, kuriais savivaldybių merams ir savivaldybių administracijų direktoriams nurodė nustatytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus, įpareigojo pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos ar drausminėn atsakomybėn, grąžinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį panaudotas lėšas (Šalčininkų rajono savivaldybei, 1 080,1 tūkst. Lt).

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatai perduoti Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai (Kretingos rajono savivaldybės) ir Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (Molėtų rajono savivaldybės):

– Kretingos rajono savivaldybės administracija sudarydama 2013 m. kovo 26 d. taikos sutartį, kuria atleido nuomininką nuo prievolės valstybės biudžetui sumokėti nuomos mokesčius ir delspinigius, teisminio proceso metu neapgynė viešojo intereso, o valstybės biudžetas prarado galimybę gauti

pajamų. Kadangi tokios taikos sutarties sąlygos galimai prieštarauja imperatyvioms įstatymo normoms – teisės aktų nuostatoms, kurios nenustato išlygų nuomininkams nemokėti sutartyje nustatytų nuomos mokesčių už valstybės turto nuomą, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai pateiktas prašymas įvertinti, ar yra teisinis pagrindas atnaujinti civilinį procesą šioje byloje.

– Molėtų rajono savivaldybėje nustačius galimą Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pažeidimą vykdant Alantos kadastrinės vietovės melioracijos statinių remonto–rekonstrukcijos projekto darbų techninę priežiūrą, medžiaga tolimesniam tyrimui buvo perduota Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

Tauragės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba nustačiusi, kad 220,9 tūkst. Lt neteisėtai buvo pervesta į Tauragės rajono Martyno Mažvydo pagrindinės mokyklos vyriausiojo buhalterio sąskaitas banke, kreipėsi į Klaipėdos apygardos Tauragės apylinkės prokuratūrą, kad ši ištirtų, ar nebuvo padaryta nusikalstama veika. Pagal tarnybos pranešimą pradėtas ikiteisminis tyrimas.

6. Rekomendacijos

Audito metu savivaldybės įgyvendino 79 (50 proc.) rekomendacijas, numatė kitų rekomendacijų įgyvendinimo priemones ir terminus.

Savivaldybės, įgyvendindamos pateiktas rekomendacijas, grąžino į valstybės biudžetą iš viso 1 456,9 tūkst. Lt pažeidžiant teisės aktus panaudotų lėšų ir nuomininkų sumokėtų nuomos mokesčių už hidrotechnikos kompleksus, apskaitoje užregistravo 6 977,4 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą ir 627 valstybinės žemės sklypus, gautus pagal panaudą (žr. 5 priedą).

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, įgyvendindama Valstybės kontrolės rekomendacijas, informavo[18] savivaldybes apie valstybinės žemės naudojimo pagal panaudos sutartis teisinį reglamentavimą bei pasiūlė savivaldybėms informuoti teritorinius skyrius apie pasikeitusius valstybinės žemės sklypo naudotojus.

Atsižvelgdami į audito metu savivaldybėse nustatytus dalykus ir problematiką, valdant patikėjimo teise valstybės energetikos objektus, naudojant pagal panaudos sutartis valstybinę žemę ir socialinei paramai finansuoti skirtas lėšas bei įgyvendinat valstybės investicijų projektus, teikiame valstybės institucijoms ir įstaigoms įgyvendinti šias valstybinio audito rekomendacijas:

Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

Siekiant įgyvendinti Energetikos įstatymo nuostatas dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pardavimo, inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad:

[18] Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2013-07-01 raštas Nr. 1SD-(8.2.)-1717 savivaldybėms.

1. Būtų sudarytos sąlygos savivaldybėms atlikti supaprastintas patikėjimo teise valdomo valstybės turto – energetikos objektų – pardavimo energetikos įmonėms procedūras, nustatant terminą, per kurį savivaldybės turėtų šias procedūras įgyvendinti.

2. Savivaldybėms būtų kompensuojamos išlaidos, patirtos atliekant energetikos objektų pardavimą, iš lėšų, gautų pardavus šiuos objektus.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai:

3. Kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija aptarti ataskaitoje nurodytus dalykus, savivaldybių taikomą gerąją praktiką ir priežastis, dėl kurių savivaldybėse neišnaudojamos visos teisės aktuose įtvirtintos galimybės tikslingai ir veiksmingai skirti socialinę paramą.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai kartu su Ūkio ministerija:

4. Papildyti Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklę, patvirtintą Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100, nuostatomis, pagal kurias viešojo pirkimo dokumentai, susiję su investicinių projektų įgyvendinimu, turėtų būti saugomi ne trumpiau kaip 4 metus nuo investicinio projekto įvykdymo pabaigos.

Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos:

5. Įvertinti audito metu nustatytus dalykus dėl valstybinės žemės naudojimo pagal panaudos sutartis ir pagal kompetenciją priimti sprendimus dėl tolesnio valstybinės žemės naudojimo.

3-iojo audito departamento direktorė Regina Rudokienė

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja Rita Švedienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybės lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Valstybinio finansinio (teisėtumo) audito savivaldybėse ataskaitos

Eil. Nr.	Savivaldybė	Valstybinio audito ataskaitos data ir Nr.
1	2	3
1.	Ignalinos rajono	2013-04-08 Nr. FA-P-30-1-5
2.	Utenos rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-28
3.	Alytaus miesto	2013-04-10 Nr. FA-P-30-1-8
4.	Alytaus rajono	2013-04-12 Nr. FA-P-30-1-11
5.	Kėdainių rajono	2013-04-08 Nr. FA-P-30-1-6
6.	Skuodo rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-23
7.	Elektrėnų	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-16
8.	Marijampolės	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-19
9.	Palangos miesto	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-24
10.	Joniškio rajono	2013-04-26 Nr. FA-P-30-1-36
11.	Kazlų Rūdos	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-21
12.	Šilalės rajono.	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-22
13.	Kalvarijos	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-15
14.	Klaipėdos rajono.	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-25
15.	Kupiškio rajono	2013-04-25 Nr. FA-P-30-1-33
16.	Molėtų rajono	2013-04-10 Nr. FA-P-30-1-9
17.	Telšių rajono	2013-04-23 Nr. FA-P-30-1-30
18.	Zarasų rajono	2013-04-23 Nr. FA-P-30-1-31
19.	Mažeikių rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-26
20.	Panevėžio miesto	2013-04-02 Nr. FA-P-30-1-3
21.	Prienų rajono	2013-04-25 Nr. FA-P-30-1-35
22.	Šiaulių miesto	2013-04-02 Nr. FA-P-30-1-2
23.	Plungės rajono	2013-05-10 Nr. FA-P-30-1-46
24.	Akmenės rajono	2013-04-25 Nr. FA-P-30-1-32
25.	Jonavos rajono	2013-04-23 Nr. FA-P-30-1-29
26.	Rietavo	2013-04-25 Nr. FA-P-30-1-34
27.	Biržų rajono	2013-04-12 Nr. FA-P-30-1-10
28.	Šakių rajono	2013-04-08 Nr. FA-P-30-1-7
29.	Kelmės rajono	2013-04-29 Nr. FA-P-30-1-38
30.	Pasvalio rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-18
31.	Vilkaviškio rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-12
32.	Lazdijų rajono	2013-05-06 Nr. FA-P-30-1-42
33.	Pakruojo rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-27
34.	Šalčininkų rajono	2013-04-30 Nr. FA-P-30-1-39
35.	Švenčionių rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-20
36.	Trakų rajono	2013-04-30 Nr. FA-P-30-1-40

37.	Kaišiadorių rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-14
38.	Kauno rajono	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-13
39.	Tauragės rajono	2013-04-29 Nr. FA-P-30-1-37
40.	Anykščių rajono	2013-05-10 Nr. FA-P-30-1-48
41.	Šilutės rajono	2013-05-15 Nr. FA-P-30-1-54
42.	Kretingos rajono	2013-05-15 Nr. FA-P-30-1-55
43.	Radviliškio rajono	2013-04-30 Nr. FA-P-30-1-41
44.	Ukmergės rajono	2013-05-10 Nr. FA-P-30-1-49
45.	Birštono	2013-05-15 Nr. FA-P-30-1-52
46.	Šiaulių rajono	2013-05-06 Nr. FA-P-30-1-43
47.	Varėnos rajono	2013-05-07 Nr. FA-P-30-1-45
48.	Jurbarko rajono	2013-05-10 Nr. FA-P-30-1-47
49.	Panevėžio rajono	2013-05-06 Nr. FA-P-30-1-44
50.	Kauno miesto	2013-05-08 Nr. FA-P-30-1-50
51.	Raseinių rajono	2013-05-15 Nr. FA-P-30-1-53
52.	Rokiškio rajono	2013-05-22 Nr. FA-P-30-1-59
53.	Druskininkų	2013-04-22 Nr. FA-P-30-1-17
54.	Klaipėdos miesto	2013-05-22 Nr. FA-P-30-1-60
55.	Vilniaus rajono	2013-05-16 Nr. FA-P-30-1-56
56.	Vilniaus miesto	2013-05-20 Nr. FA-P-130-1-58
57.	Neringos	x
58.	Pagėgių	x
59.	Širvintų rajono	x
60.	Visagino	x

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybės lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
2 priedas

Mokinio krepšelio lėšos, panaudotos pažeidžiant teisės aktų nuostatas

Eil. Nr.	Savivaldybė	Mokinio krepšelio lėšos, panaudotos pažeidžiant teisės aktų nuostatas			Pažeidimo aprašymas ir priimtos priemonės
		Suma, tūkst. Lt	Panaudojimo metai	Grąžinta į valstybės biudžetą, tūkst. Lt	
1	2	3	4		5
1.	Vilniaus miesto	11,0	2012	11,0	Centralizuotai švietimo įstaigų apskaitą tvarkanti biudžetinė įstaiga apmokėjo J. Vienožinskio dailės mokyklos darbuotojų , finansuojamų iš ūkio lėšų, darbo užmokestį.
		2,3	2012	x	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba*nustatė, kad Gabijos gimnazija apmokėjo darbuotojams daugiau nei priklauso darbo užmokesčio
		136,4	2012	136,4	Taikos progimnazija ir centralizuotai švietimo įstaigų apskaitą tvarkanti biudžetinė įstaiga apmokėjo ateinančių biudžetinių metų išlaidas
		3 066,3	2012	x	Negalėjome įvertinti, ar panaudota vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, nes bankrutavusios nevalstybinės mokyklos VšĮ žydų vidurinė mokykla „Menachemo namai“ ir VšĮ žydų lopšelis-darželis „Menachemo namai“ nepateikė ataskaitų ir išlaidas pateisinančių dokumentų dėl 108,5 tūkst. Lt ir Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba* nustatė, kad Šeškinės vidurinėje mokykloje 2 957,8 tūkst. Lt darbo užmokesčio kasinių išlaidų apskaita buvo tvarkoma netinkamai
		x	2012	x	2012-12-31 liko 9 064,9 tūkst. Lt kreditinis įsiskolinimas, nes lėšos planuojamos ir naudojamos nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais, kad asignavimai darbo užmokesčiui turi būti panaudojami tais biudžetiniais metais, kuriems jie skirti.
2.	Radviliškio rajono	12,1	2012	x	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba nustatė*, kad Gražinos pagrindinė mokykla 8,7 tūkst. Lt darbuotojams apmokėjo už faktiškai nedirbtą laiką ir 2,4 tūkst. Lt už darbą valstybinių brandos egzaminų metu antrą kartą, Sidabravo vidurinė mokykla permokėjo darbuotojams 1, 0 tūkst. Lt, nes neteisingai nustatė tarnybinio atlyginimo koeficientą
3.	Vilniaus rajono	55,0	2012	55,0	Švietimo įstaigos apmokėjo ateinančių biudžetinių metų išlaidas
		121,5	2012	x	Administracija 65,7 tūkst. Lt ir Šumsko pagrindinė mokykla 55.8 tūkst. Lt už prekes apmokėjo tiekėjams avansu, nesilaikydama sutarčių sąlygų, nes sutartyse su tiekėjais

					išankstinio apmokėjimo galimybė nebuvo numatyta. Šumsko pagrindinė mokykla be viešųjų pirkimų procedūrų įsigijo mokyklinių baldų už 28, 8 tūkst. Lt, pirkimo sąlygose nepateikė informacijos apie pagrindines sutarties sąlygas, o sudariusi sutartį, avansu sumokėjo tiekėjui visą sutartyje numatytą 55.8 tūkst. Lt kainą, tuo nesilaikydama lygiateisiškumo ir skaidrumo principų ir laimėjusiam tiekėjui sudarydama išskirtines sąlygas vykdyti sutartį.
		x	2012	x	2012-12-31 liko 1 952,9 tūkst. Lt kreditinis įsiskolinimas, nes lėšos planuojamos ir naudojamos nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais, kad asignavimai darbo užmokesčiui turi būti panaudojami tais biudžetiniais metais, kuriems jie skirti.
4.	Šalčininkų rajono	11,7	2012	–	Švietimo įstaigos apmokėjo ateinančių 2013 biudžetinių metų išlaidas
		85,2	2010	–	Savivaldybės administracija negrąžino į valstybės biudžetą nepanaudotų lėšų
		36,0 917,4	2010 2011	–	Švietimo įstaigos 2010–2011 m. iš viso 953, 4 tūkst. Lt panaudojo ūkio išlaidoms apmokėti: 2010 m. Pabarės pagrindinė mokykla įsigijo mikroautobusą už 36 tūkst. Lt, o 2011 m. 27 švietimo įstaigos 917,4 tūkst. Lt panaudojo komunalinėms paslaugoms ir kt. ūkio išlaidoms apmokėti. Savivaldybės taryba 2011 m. pažeidė teisės aktų reikalavimus, nes priėmė sprendimą mokinio krepšelio lėšas naudoti bendroms švietimo reikmėms finansuoti.
5.	Šilutės rajono	79,8	2011	79,8	Švietimo įstaigos apmokėjo ateinančių 2012 biudžetinių metų išlaidas
6.	Tauragės rajono	220,9	2012	x	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba* nustatė, kad Tauragės Martyno Mažvydo pagrindinėje mokykloje neteisėtai pervesta į mokyklos vyriausiojo buhalterio sąskaitas banke. Tarnyba, įtarusi galimai nusikalstamą veiką, kreipėsi į Klaipėdos apygardos Tauragės apylinkės prokuratūrą. Pagal tarnybos pranešimus pradėtas ikiteisminis tyrimas.
7.	Švenčionių rajono	x	2012	x	2012-12-31 liko 1 402,1 tūkst. Lt kreditinis įsiskolinimas, nes lėšos planuojamos ir naudojamos nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais, kad asignavimai darbo užmokesčiui turi būti panaudojami tais biudžetiniais metais, kuriems jie skirti.
8.	Kaišiadorių rajono	1,7	2012	1,7	Žiežmarių gimnazija lėšas panaudojo viršydama savivaldybės tarybos sprendimu nustatytus asignavimus.
	Iš viso:	1 691,0 3 066,3	2010–2012	283,9**	Pažeidžiant teisės aktų nuostatas Negalėjome patvirtinti panaudojimo teisėtumo

* Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, nustačiusios teisės aktų pažeidimus (iš viso 235,3 tūkst. Lt panaudota pažeidžiant teisės aktus, 2 957,8 tūkst. Lt negalėjo patvirtinti, ar panaudota teisėtai) , teikė rekomendacijas savivaldybių administracijų ir švietimo įstaigų vadovams ir vykdo jų įgyvendinimo stebėseną.

** Liko negrąžinta į valstybė biudžetą 1 050,3 tūkst. Lt Šalčininkų rajono savivaldybės pažeidžiant teisės aktus panaudotų lėšų.

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybės lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
3 priedas

Savivaldybėse vykdant investicinius projektus nustatyti teisės aktų pažeidimai

Eil. Nr.	**Savivaldybė/ projektas**	Finansuojanti institucija	2012 m. gautos valstybės lėšos, tūkst. Lt	Teisės aktų pažeidimai		
				Metai	Suma, tūkst. Lt	Aprašymas
1	2	3	6	7	8	9
1.	**Vilniaus miesto**	Kultūros ministerija	296,2			
	VŠĮ „Menų spaustuvė“ VŠĮ „Menų spaustuvė“ renginių ir daugiafunkcinių erdvių įrangos įsigijimas ir jos įrengimas, vykdymo laikotarpis 2008–2012 m. , vertė 8 818 tūkst. Lt			2012	20,2	Įsigijo baldus, neatitinkančius techninėje specifikacijoje nurodytų reikalavimų, t.y. pakeitė sutarties sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo.
				2011–2012	296,2	Įsigijus baldus už 296,2 tūkst. Lt neužtikrino ekonomiško ir racionalaus lėšų panaudojimo. Įsigyti išskirtinio dizaino ir savybių nestandartiniai baldai, kurių dizainas beveik nesiskiria nuo rinkoje esančių, o jų kainos nuo 1,2 iki5,2 karto didesnės nei rinkos kainos.
		Sveikatos apsaugos ministerija	553,9			
	VŠĮ Vilniaus universitetinės ligoninės Antakalnio filialas VšĮ Vilniaus universitetinės Antakalnio ligoninės pastatų Vilniuje, Antakalnio g. 124, rekonstravimas ir medicinos įrangos įsigijimas, vykdymo laikotarpis 2007–2012 m., vertė 12 701 tūkst. Lt			2012	22,5	Patikros metu: nerasta su įstiklinimu surenkamų-išardomų pertvarų, kurios buvo įsigytos už 16,8 tūkst. Lt. Ligoninės teigimu, jos buvo demontuotos, tačiau patirtinantys dokumentai nepateikti; neįrengta dušo pertvaros sustumiama dalis, tačiau ligoninė už šį nebaigtą atlikti darbą sumokėjo 5, 7 tūkst. Lt.
2.	**Vilniaus rajono**	Švietimo ir mokslo ministerija	1409			
	Vilniaus rajono savivaldybės administracija Vilniaus rajono Maišiagalos Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Algirdo vidurinės mokyklos pastato statyba, vykdymo laikotarpis 2006–2013 m., vertė 13 678,1 tūkst. Lt			2010	118,5	Įsigijo papildomus darbus iš užsakovo rezervo, kuriam nebuvo nustatytos kainodaros taisyklės.
				2010	30,5	Įsigijo sutartyje nenumatytus darbus netaikant viešojo pirkimo procedūrų.
				2011	184,4	Pakeitė sutarties sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo – atsisakė dalies darbų ir įsigijo kitus sutartyje nenumatytus darbus.
3.	**Jurbarko rajono**	Kultūros ministerija	1643			

	Jurbarko rajono savivaldybės administracija Pastato Jurbarko rajono savivaldybės viešajai bibliotekai pritaikymas, vykdymo laikotarpis 2007–2012 m., vertė 15 300,4 tūkst. Lt			2007	x	Sudarydama projektavimo rangos sutartį pakeitė pirkimo sąlygas
				2008	x	Statybos rangos sutartyje nenustatė užsakovo rezervo naudojimo tvarkos
				2010	7,7	Papildomus darbus už 208,0 tūkst. Lt įsigijo be viešųjų pirkimų procedūrų
				2011	130,1	
				2012	70,2	
				2009–2012	20,7	Vykdant rangos sutartį neužtikrino ekonomiško ir racionalaus lėšų panaudojimo, nes nepasinaudojo sutartyje numatyta galimybe perskaičiuoti sutarties kainą ir ją sumažinti iki 20,7 tūkst. Lt, sumažėjus kainų lygiui.
4.	**Šilutės rajono**	Švietimo ir mokslo ministerija	400			
	Šilutės rajono savivaldybės administracija Šilutės pirmosios gimnazijos pastato rekonstravimas, vykdymo laikotarpis 2007–2013 m., vertė 10 970,9 tūkst. Lt			2007	23,6	Pakeitė pirkimo sąlygas, nenustatė užsakovo rezervo naudojimo tvarkos, iš užsakovo rezervo įsigijo sutartyje nenumatytų statybos darbų
				2010	1050	Papildomus statybos darbus įsigijo nepagrįstai pasirinkusi apklausos procedūrą
				2011	x	Parengė netikslius, neaiškius pirkimo dokumentus, pakeitė sudarytos sutarties sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo
				2007–2011	x	Sudarydama su rangovu statybos rangos sutartis ir vykdydama jas, sutarčių nenutraukė, kai rangovas pirkimo dokumentuose nepateikė jų įvykdymo užtikrinimų
5.	**Joniškio rajono**	Švietimo ir mokslo ministerija	535			
	Joniškio rajono savivaldybės administracija Joniškio rajono Mato Slančiausko gimnazijos pastato rekonstravimas, vykdymo laikotarpis 2008–2014 m., vertė 8 109 tūkst. Lt			2012	115,2	Pakeitė statybos rangos sutarties sąlygas negavusi Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo – įsigijo naujus darbus, netaikydama viešojo pirkimo procedūrų.
				2012	334,6	Iš rangovo priėmė papildomai atliktus statybos darbus viršijant einamiesiems biudžetiniams metams nustatytą asignavimų sumą, o rangovui bankrutuojant dėl įsiskolinimo kilo teisminis ginčas, dėl kurio galimos papildomos išlaidos. Rangos sutartyje nenumatė, kad už darbus, prekes ar paslaugas bus mokama neviršijant investicijų projektui nustatytos asignavimų sumos ir nenumatė teisės atsisakyti dar neatliktų darbų tuo atveju, jeigu bus apribotas numatytas valstybės piniginių išteklių išdavimas.
6.	**Plungės rajono**	Sveikatos apsaugos ministerija	574			
	VŠĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninė Plungės rajono VĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninės pastato rekonstravimas, Projektas vykdomas 2007–2013 metais, bendra jo vertė 5 274,6 tūkst. Lt			2007	x	Sutartyje sutrumpino atsiskaitymo terminą už atliktus darbus rangovo naudai, numatė galimybę keisti sutartį šalių susitarimu, numatė užsakovo rezervą, bet nenustatė: jo naudojimo tvarkos, kokiais atvejais jis bus naudojamas, pagal kokius įkainius bus apskaičiuojama darbų kaina.
				2007–2008	106,3	Pakeitė sutarties sąlygas, nes atsisakė joje numatytų statybos darbų už 106,3 tūkst. Lt ir pakeitė juos kitais darbais už 144,2 tūkst. Lt.
				2011	948,8	Nebaigtiems statybos darbams įsigyti nepagrįstai

						pasirinko neskelbiamas supaprastintas derybas
				2011	x	Vykdydama neskelbiamas derybas neparengė pirkimo dokumentų, perkamų darbų techninės specifikacijos, iki viešojo pirkimo pradžios neišsiaiškino reikalingo statybos darbų poreikio. Pirkimų komisija, nagrinėdama tik tiekėjo pateiktas sąmatas, negalėjo patikrinti, ar jo pasiūlymas atitinka pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus.
				2010–2012	689,4	Pakeitė sutarčių sąlygas, neturėdama Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, nes atsisakė jose numatytų statybos darbų už 689,4 tūkst. Lt ir pakeitė juos kitais darbais už 741,2 tūkst. Lt.
				2007 2008 2009 2010 2011 2012	19,3 190,5 90,8 131,6 584,9 68,6	Įsigijo sutartyse nenumatytus statybos darbus, netaikydama viešųjų pirkimų procedūrų iš viso už 1085,7 tūkst. Lt
7.	**Trakų rajono**	Kultūros ministerija	1 223			
	Trakų rajono savivaldybės administracija Trakų rajono Rūdiškių kultūros centro statyba, projektas vykdomas 2006–2015 m. bendra jo vertė 10 328,2 tūkst. Lt			2012	67,6	Apmokėjo rangovams už atliktų darbų aktuose nurodytus, bet faktiškai neatliktus darbus.
		Sveikatos apsaugos ministerija	97,9			
	Trakų rajono savivaldybės administracija Lentvario ambulatorijos rekonstravimas Projektas vykdomas 2007–2016 metais, bendra jo vertė 1 400 tūkst. Lt			2007 2008 2012	697	Pasirinko netinkamus pirkimo būdus ir nepagrįstai suskaidė darbų, atliekamų pagal tą patį techninį projektą, pirkimus
8.	**Birštono**	Kūno kultūros ir sporto departamentas	3 663			
	Birštono savivaldybės administracija Birštono miesto stadiono rekonstravimas, projektas vykdomas 2007–2013 m., bendra jo vertė 5995 tūkst. Lt			2008	x	Rangos sutartyje nenustatė užsakovo rezervo naudojimo tvarkos
				2009	378,4	Pakeitė pirkimo sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, atsisakė dalies sutartyje numatytų darbų už 378,4 tūkst. Lt ir pakeitė juos kitais sutartyje nenumatytais darbais.
				2009–2012	36,8	Apmokėjo rangovams už atliktų darbų aktuose nurodytus, bet faktiškai neatliktus darbus, neužtikrino tinkamos techninės priežiūros
				2010–2012	727	Pakeistus ir kitus papildomus darbus įsigijo be viešųjų pirkimų procedūrų: 2010 metais – 232,8 tūkst. Lt; 2011 metais – 150,8 tūkst. Lt, 2012 metais – 343,4 tūkst. Lt.
		Kultūros ministerija	783			
	Birštono savivaldybės administracija Kultūros centro pastato modernizavimas, projektas vykdomas 2008–2012 metais, bendra jo vertė 5 229,0 tūkst. Lt			2008	x	Rangos sutartyje nenustatė užsakovo rezervo naudojimo tvarkos
				2008–2012	302,6	Vykdant rangos sutartį neužtikrino ekonomiško ir racionalaus lėšų panaudojimo, nes nepasinaudojo sutartyje numatyta galimybe perskaičiuoti sutarties kainą ir ją sumažinti iki 302,6 tūkst. Lt, sumažėjus kainų lygiui.

9.	**Varėnos rajono**	Švietimo ir mokslo ministerija	200			
	Varėnos rajono Valkininkų vidurinė mokykla Valkininkų vidurinės mokyklos pastato kapitalinis remontas, projektas vykdomas 2008–2015 m., bendra jo vertė 4 045,04 tūkst. Lt			2008	1052,6	Suskaidydama darbus į dalis bei įsigydama prekes pasirinko netinkamą pirkimo būdą – mažos vertės pirkimus
				2009	582,6	
				2010	604,5	
				2012	392,1	
				2008	x	Sudarydama statybos rangos sutartį, pakeitė pirkimo sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo.
		Švietimo ir mokslo ministerija	580,8			
	Varėnos „Ryto“ vidurinė mokykla Varėnos „Ryto“ vidurinės mokyklos pastato kapitalinis remontas, projektas vykdomas 2006–2012 m., bendra jo vertė 7506,04 tūkst. Lt			2008	607,0	Darbus įsigijo. suskaidydama juos į dalis, pasirinko netinkamą pirkimo būdą – mažos vertės pirkimus
				2009	637,2	
				2010	590,2	
				2011	335,1	
				2012	578,3	
				2008	x	Sudarydama statybos rangos sutartį, pakeitė pirkimo sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, nenustatė užsakovo rezervo naudojimo tvarkos
10.	**Kauno miesto**	Švietimo ir mokslo ministerija	1100,4			
	Kauno miesto Jono ir Petro Vileišių pagrindinė mokykla Jono ir Petro Vileišių pagrindinės mokyklos pastato rekonstravimas, projektas vykdomas 2006–2015 metais, bendra jo vertė 4032,1 tūkst. Lt			2011	198,0	Įsigijo darbus pasirinkusi netinkamą pirkimo būdą – apklausą
				2011 2012	 13,3	Nenustatė užsakovo rezervo naudojimo tvarkos. Vykdydama statybos rangos sutartį, pakeitė pirkimo sąlygas – padidino bendrą sutarties kainą – be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo
11.	**Rokiškio rajono**	Švietimo ir mokslo ministerija	298,1			
	Rokiškio rajono savivaldybės administracija Rokiškio rajono Kamajų Antano Strazdo gimnazijos pastato rekonstravimas Projektas vykdomas 2010–2014 metais, bendra jo vertė 9 043,0tūkst. Lt			2011	499,9	Įsigijo darbus, suskaidydama juos į dalis, pasirinko netinkamą pirkimo būdą – mažos vertės pirkimus.
				2012	499,9	
				2011	324,9	Papildomus statybos darbus įsigijo nepagrįstai pasirinkusi apklausos procedūrą.
12.	**Klaipėdos miesto**	Kultūros ministerija	500			
	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija Klaipėdos miesto Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus saugyklos pastato statyba. Projektas vykdomas 2008–2013 m., bendra jo vertė 4 470,5 tūkst. Lt.			2008 2009	x x	Sutartyse numatė užsakovo rezervą, bet nenustatė kokiais atvejais jis bus naudojamas
				2008 2009	17,0 x	Pakeitė sutartyje nustatytas pirkimo sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, įsigijo sutartyje nenumatytas projekto bendrosios ekspertizės paslaugas, netaikydama viešojo pirkimo procedūrų.
				2008 2010	x x	Pirkimo dokumentuose įvardino konkrečius su darbais perkamų prekių modelius, pavadinimus ir nenustatė jiems techninės specifikacijos
				2008	x	Parengė netikslius, neaiškius pirkimo dokumentus
				2010 2011 2012	39,6 4,8 339,0	Pakeitė sutarčių sąlygas be Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo, nes atsisakė sutartyse numatytų darbų už 383,4 tūkst. Lt ir pakeitė juos kitais darbais už 786,8 tūkst. Lt
				2009	64,4	Vykdant rangos sutartį neužtikrino ekonomiško ir racionalaus lėšų panaudojimo, nes nepasinaudojo

						sutartyje numatyta galimybe perskaičiuoti sutarties kainą ir ją sumažinti iki 64,4 tūkst. Lt, sumažėjus kainų lygiui.
13.	**Raseinių rajono**	Švietimo ir mokslo ministerija	908,0			
	Raseinių rajono savivaldybės administracija Raseinių rajono Ariogalos gimnazijos pastato rekonstravimas. Projektas vykdomas 2004–2012 metais, bendra jo vertė 3 679,5 tūkst. Lt.			2007	299,6	Įsigijo darbus, suskaidydama juos į dalis, pasirinko netinkamą pirkimo būdą – taikant įprastą komercinę praktiką ir mažos vertės pirkimus
				2008	349,4	
				2009	160,8	
				2007	7,1	Lėšas panaudojo ne pagal paskirtį, nes apmokėjo kito investicinio projekto išlaidas

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybės lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
4 priedas

Hidrotechnikos kompleksų nuomininkų nesumokėtas nuomos mokestis

Eil. Nr.	Savivaldybė/ išnuomotas hidrotechnikos kompleksas	Mokėtinas nuomos mokestis		Hidrotechnikos kompleksų nuomininkų į valstybės biudžetą nesumokėtas nuomos mokestis, tūkst. Lt			Grąžinta į valstybės biudžetą, tūkst. Lt
		Metai	Suma, tūkst. Lt.	Iš viso:	Nesumokėta	Nepagrįstai sumokėta į savivaldybės biudžetą	
1	2	4	5	6	7	8	9
1.	***Raseinių rajono*** Kaulakių ir Plikių hidrotechnikos kompleksai	2006 – 2012	219,6	219,6	59,9	159,7	–
	Savivaldybės priimtos priemonės: patikslinta nuomos sutartis – su hidrotechnikos komplekso nuomininku sudarytas papildomas susitarimas, kuriame nurodyta, kad nuomos mokestis pradedamas skaičiuoti ir mokėti į valstybės biudžetą ketvirtaisiais hidrotechnikos komplekso nuomos metais ir sutartis pasibaigia, nuomininkui iki 2014 m. gegužės 1 d. nepradėjus hidroelektrinės statybos. Nuomos mokestį numatyta grąžinti į valstybės biudžetą iki 2014 m.						
2.	***Jurbarko rajono*** Jurbarkų, Girdžių, ir Volungiškių hidrotechnikos kompleksai	2008 – 2012	744,0	744,0	744,0	–	377,1
	Administracija 2013-04-03 kreipėsi į teismą dėl nesumokėto nuomos mokesčio 196,0 tūkst. Lt ir 34,7 tūkst. Lt palūkanų bei nuomininkui 2013-04-05 pateikė sąskaitą faktūrą už hidrotechnikos kompleksų nuomą 170,9 tūkst. Lt nuomos mokesčiui ir 63,4 tūkst. Lt palūkanoms sumokėti Nuomininkui nesumokėjus nuomos mokesčio pagal šią sąskaitą–faktūrą, administracija 2013-04-24 teismui pateikė patikslintą ieškinį dėl dalies nuomos mokesčių ir palūkanų priteisimo.						
3.	***Varėnos rajono*** Krūminių tvenkinio ant Versekos upės hidrotechnikos kompleksas	2007 – 2012	36,5	36,5	36,5	–	–
	Savivaldybės administracija 2013-04-03 kreipėsi į teismą su ieškiniu dėl 36,5 tūkst. Lt nuostolių atlyginimo.						
4.	***Ukmergės rajono*** Kadrėnų hidrotechnikos kompleksas	2007 – 2012	12,1	12,1	12,1	–	12,1 1,5

	Savivaldybės administracija su hidrotechnikos komplekso nuomininku sudarė nuomos sutarties pakeitimą, kuriame nurodė, kad nuomos mokestis pradedamas skaičiuoti ir mokėti į valstybės biudžetą ketvirtaisiais hidrotechnikos komplekso nuomos metais						
5.	***Kretingos rajono*** Tūbausių , Padvarių hidrotechnikos kompleksai	2009 – 2012	47,6	47,6	35,4	12,2	17,7
	2013-02-08 kreipėsi į teismą dėl nuomininko įpareigojimo vykdyti nuomos sutarties reikalavimus – priteisti iš nuomininko skolą: 29 970,67 Lt nuomos mokestį už laikotarpį nuo 2009-01-06 iki 2013-02-01 ir nuo jo apskaičiuotus 10 680,17 Lt delspinigius. 2013 m. balandžio 2 d. Kretingos rajono apylinkės teismo nutartimi sudaryta taikos sutartis. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2013-05-16 raštu Nr. S-(30-2728)-1141 kreipėsi į Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo.						
6.	***Šilutės rajono*** Šylių kaimo ir Žemaičių Naumiesčio mstl. hidrotechnikos kompleksai	2008 – 2012	43,5	43,5	5,3	38,2	38,2
	Pervedė nuomos mokestį į valstybės biudžetą ir apskaičiavo delspinigius 1742,12 Lt nuo nesumokėtos nuomos mokesčio sumos (5255,28 Lt).						
7.	***Anykščių rajono*** Hidrotechnikos kompleksas Tilto g.	2010 – 2012	95,8	95,8	37,5	–	58,3
	Savivaldybės administracija raštu įsipareigojo iki 2013-07-01 priimti sprendimą dėl hidrotechnikos komplekso nuomos sutarties tęsimo tikslingumo ir hidrotechnikos komplekso nuomininką įpareigojo sumokėti 37,5 tūkst. Lt nuomos mokestį už 2011–2012 m. ir pateikti realius duomenis apie hidroelektrinės statybos darbų pradžios datą ir statybos trukmę.						
8.	***Tauragės rajono*** Balskų hidrotechnikos kompleksas	2009 – 2012	1326,6	1326,6	1326,6	–	377,9
	Savivaldybė 2012-12-18 kreipėsi į teismą dėl skolos išieškojimo, 2013-04-02 pareiškimu patikslino ieškinį ir pateikė reikalavimą teismui priteisti likusią hidrotechnikos komplekso nuomininko skolą (948 687, 72 Lt): 285 387,72 Lt (nesumokėta nuomos mokesčio dalis už 2010 ir 2011 metus), 663 300 Lt (nesumokėtas nuomos mokestis už 2009 metus ir 2012 metus) ir 99 495 Lt apskaičiuotas palūkanas.						
9.	***Skuodo rajono Kernų,*** Puodkalių, Skuodo tvenkinių hidrotechnikos kompleksai	2004 – 2012	56,3	56,3	–	56,3	56,3
	Savivaldybė pervedė į valstybės biudžetą 56,3 tūkst. Lt nuompinigių, gautų už valstybės turto nuomą.						

10.	***Klaipėdos rajono*** Greičiūnų kaimo Trumpės upės hidrotechnikos kompleksas	2008 – 2010	5,1	5,1	5,1	–	5,1
	Savivaldybės administracija sudarė susitarimą dėl turto nuomos sutarties pakeitimo. Paskirti atsakingi asmenys už hidrotechnikos komplekso nuomos sutarties vykdymo kontrolę, nuomos mokestis sumokėtas tik 2012-09-13.						
11.	***Telšių rajono*** Ubiškės kaimo hidrotechnikos kompleksas	2003 – 2011	11,3	11,3	11,3	–	11,3
	Raštu įpareigojus nuomininką sumokėti nuomos mokestį, skola buvo sumokėta. Savivaldybės administracija, nuo pavėluotai sumokėtos sumos (11 313 Lt) už visą pradelstą laikotarpį nuo 2003 iki 2011 m. apskaičiavo delspinigius 10 621 Lt.						
12.	***Mažeikių rajono*** Renavo ir Šerkšnėnų kaimų hidrotechnikos kompleksai	2002 – 2012	39,1	39,1	–	39,1	15,7
	Įgyvendintos rekomendacijos: paskirti asmenys, atsakingi už valstybės turto (hidrotechnikos kompleksų) nuomos sutarčių vykdymo kontrolę; nuomininkų neteisingais įmokų kodais pervestos sumos iš viso 15 693 Lt įskaitytos į valstybės biudžetą kaip pajamos už valstybės turto nuomą.						
13.	***Kelmės rajono*** Ventos upės ir Gryžuvos upės hidrotechnikos kompleksai	2007 – 2012	9,0	9,0	9,0	–	2,4
	Administracija kreipėsi į Šiaulių apylinkės teismą dėl skolos išieškojimo. Ieškinys patenkintas. Nuomininkas už 2007 m. sumokėjo tik 2012 m. gruodžio mėn.						
14.	***Akmenės rajono*** Kivylių hidrotechnikos kompleksas	2007 – 2012	5,8	5,8	5,8	–	5,8 1,3
	Nuomininkas sumokėjo 5,8 tūkst. Lt nuomos mokesčio ir 1,3 tūkst. Lt palūkanų (delspinigių).						
15.	***Kupiškio rajono*** Stirniškių hidrotechnikos kompleksas ant Suosos upės	2004 – 2012	5,0	5,0	5,0	–	5,0
	Nuomininkas sumokėjo 2007 metų nuomos mokesčio skolą 5,0 tūkst. Lt.						
16.	***Radviliškio rajono*** Vaitiekūnų hidrotechnikos kompleksas	2000 – 2012	71,0	71,0	71,0	–	71,0
	Nuomininkas sumokėjo 2004 metų nuomos mokesčio skolą 71,0 tūkst. Lt.						

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybės lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
5 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimas

Eil. Nr.	Savivaldybė	Grąžintos į valstybės biudžetą lėšos, tūkst. Lt	Užregistruotas valstybės turtas		Išregistruotas valstybės turtas		Pastabos
			valdomas patikėjimo teise, tūkst. Lt	valdomas pagal panaudą (žemės sklypai, vnt.)	valdomas patikėjimo teise, tūkst. Lt	valdomas pagal panaudą (žemės sklypai, vnt.)	
1	2	4	5	6	7	8	9
1.	Ignalinos rajono			106			žemės sklypai
2.	Utenos rajono					12	žemės sklypai
3.	Alytaus miesto					3	žemės sklypai
4.	Alytaus rajono			162			žemės sklypai
5.	Kėdainių rajono						
6.	Skuodo rajono	56,3					nuomos mokestis
7.	Elektrėnų		1803,0				žemė įvertinta tikrąja verte
8.	Marijampolės						
9.	Palangos miesto						
10.	Joniškio rajono						
11.	Kazlų Rūdos			4			žemės sklypai
12.	Šilalės rajono						
13.	Kalvarijos				16,2		el. linijos
14.	Klaipėdos rajono	1,7					nuomos mokestis
15.	Kupiškio rajono	5,0					nuomos mokestis
16.	Molėtų rajono						
17.	Telšių rajono	11,3		39		5	nuomos mokestis žemės sklypai
18.	Zarasų rajono	18,3		3			soc. parama žemės sklypai
19.	Mažeikių rajono	15,7					nuomos mokestis
20.	Panevėžio miesto						
21.	Prienų rajono			2		2	žemės sklypai
22.	Šiaulių miesto						
23.	Plungės rajono						
24.	Akmenės rajono	7,1					nuomos mokestis
25.	Jonavos rajono			18		12	žemės sklypai
26.	Rietavo			3			žemės sklypai
27.	Biržų rajono						
28.	Šakių rajono						
29.	Kelmės rajono	2,4					nuomos mokestis
30.	Pasvalio rajono						
31.	Vilkaviškio			109		4	žemės sklypai

	rajono						
32.	Lazdijų rajono			13		1	žemės sklypai
33.	Pakruojo rajono						
34.	Šalčininkų rajono						mokinio krepšelis
35.	Švenčionių rajono					1	žemės sklypai
36.	Trakų rajono	8,4		4		3	mokinio krepšelis žemės sklypai
37.	Kaišiadorių rajono	1,7					mokinio krepšelis
38.	Kauno rajono	4,5		333			soc. Parama žemės sklypai
39.	Tauragės rajono	377,9	124,2	24		6	nuomos mokestis el. linijos žemės sklypai
40.	Anykščių rajono	58,3		4			nuomos mokestis žemės sklypai
41.	Šilutės rajono	79,8 38,2	128,6		407,8		mokinio krepšelis mokykl. autobusai konteineriai nuomos mokestis
42.	Kretingos rajono	17,7					nuomos mokestis
43.	Radviliškio rajono	71,0					nuomos mokestis
44.	Ukmergės rajono	13,6					nuomos mokestis
45.	Birštono			1			žemės sklypai
46.	Šiaulių rajono	3,1		23		6	soc. parama žemės sklypai
47.	Varėnos rajono			5			žemės sklypai
48.	Jurbarko rajono	377,1		40			nuomos mokestis žemės sklypai
49.	Panevėžio rajono			79			žemės sklypai
50.	Kauno miesto			11			žemės sklypai
51.	Raseinių rajono					1	
52.	Rokiškio rajono	87,0	1428,6				soc. parama, el. linijos
53.	Druskininkų		3491,3	1		3	žemės sklypai
54.	Klaipėdos miesto						
55.	Vilniaus rajono	55,0					mokinio krepšelis
56.	Vilniaus miesto	147,5		2		1	mokinio krepšelis žemės sklypai
57.	Neringos	x	x	x	x	x	
58.	Pagėgių	x	x	x	x	x	
59.	Širvintų rajono	x	x	x	x	x	
60.	Visagino	x	x	x	x	x	
		1456,9	6977,4	1002	424,0	72	

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybės lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais valstybinio finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
5 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad būtų sudarytos sąlygos savivaldybėms atlikti supaprastintas patikėjimo teise valdomo valstybės turto – energetikos objektų pardavimo energetikos įmonėms procedūras, nustatant terminą per kurį savivaldybės turėtų šias procedūras įgyvendinti.	Lietuvos Respublikos Vyriausybei (projektą rengia Energetikos ministerija)	Energetikos įstatymo 37 str. pakeitimo įstatymo projekto su atitinkamomis nuostatomis dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms parengimas ir pateikimas svarstyti Seimui. Seimui priėmus įstatymo pakeitimus bus sprendžiamas poreikis dėl įstatymą įgyvendinančių teisės aktų parengimo ir priėmimo.	2013 m. IV ketvirtis.
2.	Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad savivaldybėms būtų kompensuojamos išlaidos, patirtos atliekant energetikos objektų pardavimą, iš lėšų, gautų pardavus šiuos objektus.	Lietuvos Respublikos Vyriausybei (projektą rengia Energetikos ministerija)	Energetikos įstatymo 37 str. pakeitimo įstatymo projekto su atitinkamomis nuostatomis dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms parengimas ir pateikimas svarstyti Seimui. Seimui priėmus įstatymo pakeitimus bus sprendžiamas poreikis dėl įstatymą įgyvendinančių teisės aktų parengimo ir priėmimo.	2013 m. IV ketvirtis.

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
3.	Kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija aptarti ataskaitoje nustatytus dalykus, savivaldybių taikomą gerąją praktiką ir priežastis, dėl kurių savivaldybėse neišnaudojamos visos teisės aktuose numatytos galimybės tikslingai ir veiksmingai skirti socialinę paramą.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	Bus organizuojamas bendras Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovų pasitarimas valstybinio audito ataskaitoje nurodytoms problemoms ir savivaldybių gerajai patirčiai aptarti.	2013 m. IV ketvirtis.
4.	Papildyti Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklę, patvirtintą Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100, nuostatomis, pagal kurias viešojo pirkimo dokumentai, susiję su investicinių projektų įgyvendinimu, turėtų būti saugomi ne trumpiau kaip 4 metus nuo investicinio projekto įvykdymo pabaigos.	Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba su Ūkio ministerija	Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės, dalyvaujant Ūkio ministerijai, papildymas.	2013 m. IV ketvirtis.
5.	Įvertinti audito metu nustatytus dalykus dėl valstybinės žemės naudojimo pagal panaudos sutartis ir pagal kompetenciją priimti sprendimus dėl tolesnio valstybinės žemės naudojimo.	Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos	Nacionalinėje žemės tarnyboje yra parengtas ir šiuo metu derinamas Valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis procedūros aprašas, kuriame numatyta, kad Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai skyriai kiekvienais metais turi patikrinti, kaip valstybinės žemės naudotojai, kuriems panaudos teise suteikti žemės sklypai, vykdo valstybinės žemės panaudos sutartyse nurodytas sąlygas.	2013-11-01

Atstovai ryšiams, atsakingi už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos pažangos departamento Biudžeto ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos skyriaus patarėjas Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63814; v.medisauskas@lrv.lt

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės aprėpties departamento Piniginės paramos skyriaus vedėja Svetlana Kulpina, tel. (8 5) 2664 264; svetlana.kulpina@socmin.lt

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos Dokumentų ir archyvų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Danutė Enčienė , tel. (8 5) 265 2247; d.enciene@archyvai.lt

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Veiklos koordinavimo skyriaus vedėja Giedrė Leimontaitė, tel. (8 5) 239 1320; giedre.leimontaite@nzt.lt